

# Déli Hírlap

Redactia și administrația:  
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.  
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR  
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938  
Trib. Timișoara  
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

## A boldogság keresése

Chamberlain keddi beszédéből hagyjuk el ezúttal a napi politikára vonatkozó konkrétumokat. Van a beszédnek azonban történelembölcseleti része is, amely arra inti az emberiséget, hogy hagyjon fel az uralmi vágy féktelen megvilatkozásaival és milder nép kísérelje meg, hogy önmaga erejéből, a saját határain belül, eresse a boldogságot. A hetvenéves brit premier három hónap óta a saját és a hazáján kívül álló népek bírálatának keresztüztüében áll. Nem tagadhatja meg a legélesebb bírálat sem Chamberlain személyétől azt, hogy cselekedeteiben elgondolás van, amelyet határozottan támogat minden szavával. Nagy és csak a bizovizoms életkort elért emberek tudnak ennyi optimizmussal eszméikhez ragaszkodni. Chamberlain tiszteletreméltó eszméje a béke minden eszakkal való fenntartása és ezért szeptemberben olyan tette volt képes, amelyet Amerikában megalázásnak tartottak. A premier nyugodtan nézi a fejleményeket és az eljövendő időkre azt a tiszta lelkiismeretet viszi, hogy mindent megtejt a békéért és az emberért.

Történelembölcseleti megállapítása a keddi beszédben az volt, hogy a béke legnagyobb ellensége az uralomvágy, az imperiáizmus, amely más népek érdekeit keresztül gázolva, keresi a boldogságot. Holott az uralomvágy az ellenhatást váltja ki: az elfojtott, erősebb nemzeteknek alárendelt népek ereje vulkanikus nyugtalansággal tölti el az emberiség történelmi felületét. A történelem nem egyéb, mint egy nagy szabadságharc, harc a vallásért, harc a jogokért, az ember szabad cselekvéséért és saját kardjába dől, aki a történelem filmjét visszafelé akarja pergegni. Hogyan? — mondják — hát a félvilágot uraló világhatalom első embere adja ezt a leckét az emberiségnek? Hát a brit birodalom nem ennek a szellemnek köszöni nagyságát? Hát ha Chamberlain ezt vallja, akkor mi jögon ragaszkodik a brit birodalomnak az anyaország kívül levő területeihez? Nem szabad azonban elfelejteni, hogy akár Anglia, akár az USA több jogban részesítette úgynevezett gyarmatait, mint azok akármilyen véres háborúban maguknak megszerezhettek volna. A dominiomok független és szabad államok, de az anyaországhoz szorosabban kapcsolt részekben is Anglia nem egyéb, mint a civilizáció közvetítője. Anglia vezet, de nem igazzza le a népeit és ha az angol liberáizmus a háború befejezése óta vett irányt megtartja, — ami iránt kétség sem lehet — akkor ez a szorosabb kapcsolat is néhány év múlva elvesztí politikai jellegét, átszellemül és inkább kulturális kapcsolat lesz. Ez a helyes és korszerű gyarmati politika soha ternére nem volt a bennszülötteknek és abban na Ghandi és hívei is megnyugodtak. Az iszlám és a hindúk népeinek jogi fejlődése virtualissá teszi az angol világoralmat és ennek a jövőnek a perspektívájában merhette Chamberlain kifejezni, hogy létezik olyan politikai áramlat, amely a lelkiismeret nyugalmát mindenek fölé helyezi és az erős erejének érvényesítését a társadalomépítésben látja.

Mindig azok az erők érvényesültek, amelyek szabáságra törtek. A nyers erőszaktélt sikerei a történelem epizód-eseményei, de nem lehetett soha a népeknek azt az öserejét legyűrni, amely az ég felé, a szabadságra törekedett. A történelem nagy elégtétele ez és ez a tudat mindig bátorságot és elzántságot adott azoknak, akik a nyers erőhullámok feltartóztatására törekedtek. Ez a chamberlaini filozófia sokat magyaráz meg és az angol szellemi életbe mély betekintést enged. Az arzenilok, hangárok és flotabázisok kincsei mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy az embereket ma nem a gloire, a Ruhm, a nemzeti hősködés eszméje fű i, hanem a boldogság keresése, az a vágy, hogy mindenki értelmét találja annak, hogy él és az életkételem ne ülepedjen savanyúan az orcákra.

## A kormány támogatja a zsidók kivándorlását

A mai minisztertanács fontos határozatai. — Románia bekapcsolódik a zsidókérdést rendező nemzetközi diplomáciai munkába

Bucuresti, december 14. Az udvarnagi hivatal az est folyamán a következő szövegű közleményt hozta nyilvánosságra:

December 14-én, a délutáni órákban, a királyi palotában öfelsége, az uralkodó elnöktele alatt, minisztertanácsot tartottak. Ezen a minisztertanácsban több nagyfotosságu közmunka tervét vizsgálták meg. Megállapították a földmunkálatok, főleg pedig általánosságban a román munka értékesítésének legsürgősebb módzóatait. Az illetékes miniszteriumok utasítást kaptak, hogy a rendelkezések minél előbbi érvényesítésére a szükséges intézkedéseket tegyék. Elhatározta még a minisztertanács a gazdasági szövetezeteknek Bukovinára és Er-

dély északi részére történő kiterjesztését is. Az állampolgárságok felülvizsgálása során jogukat vesztett egyénekkel szemben a nemzeti munka védelméről szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit fogják a jövőben alkalmazni. A minisztertanács kimondotta még a zsidó emigrációval foglalkozó egyesületek támogatását és ezek munkájának elősegítését. Ezzel kapcsolatban ma megvizsgálták a zsidókérdést is és úgy döntött a minisztertanács, hogy Románia bekapcsolódik abba a diplomáciai munkába, amely ezt a problémát kívánja megoldani. Végül elhatározták két új rádióállomás létesítését: Kolozsváron és Temesváron.

## Csütörtökön dönt Németország új délkeleteurópai politikájáról

Chvalkowszky és gróf Csáky külügyminiszterek Berlinbe érkeznek, hogy tárgyaljanak Ribbentropal

Páris, december 14. A Jour berlini tudósítójának értesülése szerint csütörtökön minisztertanácsra gyűlnek össze a német birodalmi kormány tagjai, hogy véglegesen döntsének a birodalomnak Délkeleteurópában követendő politikájáról Figyelemreméltó, hogy december közepén Berlinbe érkezik gróf Csáky magyar külügyminiszter, aki Ribbentropal folytat fontos megbeszéléseket. Ezután Chvalkowszky csehszlovák külügyminiszter látogat a német fővárosba.

A német kormány január elsején új devizav-

törvényt léptetett életbe, amely egységesíti az összes eddigi devizarendelkeket és lényegesen megszorítja a tökémenekülés megakadályozására irányuló intézkedéseket. Erre a szigorításra a zsidók tömeges kivándorlása adott okot. A jövőben ajándéktárgyakat, valamint háztartási eszközöket csak külön engedéllyel lehet külföldre vinni. Külön engedély nélkül semmi mást nem vihetnek magukkal a németországi zsidók, mint csakis személyi használatra szánt tárgyaikat.

## Interpelláció a magyar parlamentben a nyilaskeresztes tüntetés véres leverése miatt

Budapest, december 14. A magyar képviselőház mai ülésén több érdekes interpelláció hangozott el. Hubay Kálmán nyilaskeresztes vezér a december elsejei nagy tüntetések ügyében fejpanaszoita, hogy a hatóság szokatlan erővel verte szét a tüntetőket. Elmondotta, hogy a tüntetés leverése alkalmával egy haláleset, három életveszélyes sebesülés, 45 súlyos és 17 könnyebb sebesülés történt.

Azt állította, hogy álcázott gépfegyverekkel vonultak fel a rendőrautók.

— Ott még nem tartunk, hogy tankokat vonul-tasson fel a rendőrség a tüntetők ellen — fejezte be a beszédét.

Erre Keresztes-Fischer belügyminiszter félhangosan megjegyezte:

— Még az is megeshetik!

Az interpellációra Keresztes-Fischer belügyminiszter válaszolt, ismertette a tüntetés lefolyását és hangoztatta, hogy a tüntetők megtámadták a rendőroket is. Hangsúlyozta a magyar belügyminiszter, hogy bármely oldalról hasonló esetek előfordulásával mindig ugyanilyen erővel fognak eljárni.

Raimisch Ferenc a Rimamurányinál tapasztalt visszaélések ügyében kért a kormánytól felvilágosítást. Imrédy Béla miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a hatóságok nem voltak tekin-etrel arra, hogy ilyen előkelő és nagy vállalatnál történ-tek visszaélések, hanem amint tudomásukra jutottak az események, azonnal a legerélyesebben jár-tak el.

Ezután Hubay Kálmán mondotta el a második interpellációját a „Magyarország” betiltásával kapcsolatosan és kijelentette, hogy

előre el volt határozva a betiltás és a betiltásról szóló indoklás csak ürügy.

A betiltás előtt való este különböző egyéneknél, még katonatiszteknel is házkutatást tartottak. Majd felhozta a Népszava és az Esti Kurir ügyét, hogy ez a két lap a honvédséget sértő cikkeket jelentett meg és még sem történt bajuk.

Erre az interpellációra Imrédy miniszterelnök válaszolt és kijelentette, hogy a lap betiltása nem volt előre elhatározva és arra főleg a vasárnapi számban megjelent karikatura adott okot. Mindig türelemmel viseltetett a lap iránt, de a miniszterelnök személyét még sem lehet elválasztani közjogi méltóságától. Felelített, hogy

az ország legsúlyosabb külpolitikai ügyének tárgyalásai alkalmával „Lemondani” címen is cikk jelent meg.

Hubay ekkor közbekiált: Le is kellett volna mondani!

Imrédy miniszterelnök beszédében elmondja, hogy az egyik felvidéki képviselő beszélt neki, hogy a Felvidéken megbotránkozással figyelik a Magyarország közleményeit Felvilágosításait azzal fejezte be, hogy sok volt már a lap rovásán és most betelt a pohár.

# Ahol a hivatal udvariasabb, mint az „ügyfél”

## Furcsaságok és érdekességek a nyolcmillió London életéből

London, december 14. Reggel az élet Londonban a 8 óras posta érkezésével kezdődik. Ahogy az angol posta, a „Royal mail” dolgozik, az igazán minden képzefelét felülmúl. Mindenkinél megvan a maga külön története az angol posta vele kapcsolatos bravurjáról, ragyogó üzleti szellemének, vagy lebilincselő udvariasságának valamelyik megnyilvánulásáról. Az enyém a következő: Az izgalmas világpolitikai napok egyikén a szerkesztőség sürgönyét kikézbésítették lakásomra. Nehogy a magyar nyelvű sürgönyt elírják, a választ a szokásos telefoni feladás helyett a központi táviróhivatalban írtam meg. Távozáskor a szerkesztőség sürgönyét az asztalon hagytam. A táviróhivatalból lakásomra érkező levél várt, amelynek szövege a következő volt: Tisztelet uram! Ön esetleg nem szándékosan hagyta a táviróhivatalban az idecsatolt sürgönyét, ezért sietünk azt Önhöz eljuttatni. Arra az esetre, ha tévedtünk volna, szíves elnézését kérjük az alkalmatlankodásért és szolgálatára készen, maradtunk kiváló tisztelettel: X. Y., a táviróhivatal főnöke.

De nemcsak a posta — amely elvégre kereskedelmi jellegű intézmény — ilyen udvarias a közönséggel, hanem minden hatóság. A Brit Birodalom „avul” demokratikus felfogása szerint a hivatal van a polgárért. Az érintkezés külső formáiban is megfelelően kifejezésre jut ez a helyzet. A felek nem ítélnék aláztos hangra beadványokat a hatóságokhoz, amely viszont nem rideg hivatalos hangra határozattal dönt, hanem mindezek helyett polgári levélváltás folyik a hatóság és a fél között. Valami különbség azért mégis mutatkozik ebben a levelezésben. A polgár ugyanis levelét nem az illető hivatal vezetőjének hivatali állásával kezdi, hanem így: „Uram!” és aztán így fejezi be „Yours faithfully”, ami a „kiváló tisztelettel”-nek felel meg. Az államtitkár aláírt határozat magában foglalja válaszlevél megszólítása viszont „Kedves Uram!”, a befejezés pedig „I am your obedient servant”, azaz „Maradtam az Ön aláztos szolgája”. Igen, ezt az államtitkár írja a polgárnak.

A polgárnak, a „man in the street”-nek, a „little man”-nek nem csak kötelességei, hanem jogai vannak, sőt mindazok gazdasági előnyei is, amelyeket a szabadság biztosít a kisembernek. Nehéz dolog lenne összehasonlításokat tenni árak, bérek stb. között. Az azonban tény, hogy az angol munkás vagy kispolgár, ha hetente egynapi keresetét rááldozza, 4-5 szobás, fürdőszobás, közműves házat vehet részletfizetésre, csekély 5-10 font biztosíték adása esetén. Ha a munkás hetente ugyancsak egynapi keresetét rászánja, négyüléses vadonatúj autót vehet részletfizetésre.

Doverről Capetovniig, vagy Ottawából Bombaybe a levélárifa egyformán ugyanugy 1 és fél penny, mint Oxfordból Cambridgibe. De Doverből a csatorna másik partján lévő Ostendebe 2 és fél penny! Persze a birodalmi együvértés tudata nemcsak a postafarifában található meg, hanem a világbirodalom 400 millió lakosának mindegyikében. A londoni üzletekben minden árucikkre táblácskákat helyeznek el, amelyeken feltüntetik, hogy az áru birodalmi eredetű-e, vagy pedig külföldi. Nemzeti becsület kérdése — minden propaganda nélkül — csak birodalmi eredetű árut vásárolni.

Nagy az önkéntes fegyelem, mennyivel erősebb, tartósabb és jellemzenelebb a felülről parancsolt driftnél, az a londoni uccán naponta tapasztalható. Néhány példa: 1. Az autobusok — London legelsőbb területén eltekintve — ott állnak meg, ahol a leszállni akaró utas cseppet sem jelt ad, vagy ahol felszállni akaró utas kezét felemeli. Természetesen, ha minden egyes utas megállítaná az autobusokat, a közlekedés lehetetlenné válna. Azonban az utasok jogát nem kell korlátozni, vagy éppen megszüntetni, mert a demokratikus önfegyelem magával hozza, hogy az utasok, ha céljukhoz közel megáll az autobus, leszállnak, hogy ne kelljen külön is megállítani. 2. Gyakran előfordul, hogy miközben a kalauz az emeletes autobusok felső részén kezeli a jegyeket, az alsó részen utazó utas le akar szállni, mielőtt jegyét megváltotta volna. Ilyenkor az utas egy kis fatálcára teszi le a jegy árát. Természetesen senki sem nyúl a szorgalmasan gyűlő pennykhez. Amikor a kalauz leérkezik, beteszi a pennyket a táskájába és annyi értékű jegyet tép össze, mint amennyi pénzt talált a fatálcán.

3. A hatalmas parkokban modern felszerelésű gyermekjátékok várják a fiatal „születésáttal”

## HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

angol alattvalókat. Ezeket a játszótéren a hinták, csuszálók és más eszközök felett a gyermekek maguk parancsolnak. Öt-hat éves fiúk, lányok maguk felnőtt-felügyelet nélkül állnak sorba, gondoskodnak arról, hogy mindenkire sor kerüljön, veszekedés ne legyen. Ha valaki csodálta a szeptemberi krízisben szó nélkül gázálcért rendtálló angol milliárdot, az a gyermekek önkéntes sorjában megtalálhatta a magyarázatot: a demokratikus berendezkedés, a szabadság levegője teremt meg az igazi fegyelmet — már a gyermekkorban.

A Woolworth cég 804 áruháza részére központi vásárolnak. Az a szokás, hogy ha az áru minősége és ára megfelel, 1200 tucatot vásárolnak próbákép. Megjelölik azt a 4-8 áruházt, ahová le kell szállítani. Ha a próbarendelés meghatározott időn belül elfogy, a próbarendelés 1200-24000 tucatos rendelést követi. „Okos” vállalkozók hamarosan kitanulják a helyzetet. Az 1200 tucatos próbarendelés hihetetlen gyorsan elfogy. Persze, mert az eladó és barátai vásárolják meg az új szállító cikkeket.

A fényszerű eredmény alapján a Woolworth természetesen a 12.000-24.000 tucatos rendelést örömmel adja fel. Azután csodálkozik a próbarendelés nagy sikere után, miért nem veszi senki a 12.000-24.000 tucatos mennyiségben beszerzett 3 vagy 6 pennys tárgyat. Szerencsére Woolworth az ilyen „apró veszteségeket” meg sem érzi.

## Ujból fellángolt a véres harc Palesztinában

### Angol katonai osztag mentett meg egy telepét az arabok támadásától

Az angol hatóságok a palesztinai Nablusban tartott vizsgálatának eredményeképpen több arab vezető letartóztatott és gyűjtőtáborban helyezték el. Ugyanekkor egy másik gyűjtőtáborból száz arabot szabadon bocsátottak. Ma reggel az északi határvonalon fekvő Hanita telep zsidó lakosságát arabok támadták meg.

### Angol katonai osztag sietett a szorongatott helyzetben lévő telepek segítségére

és csakhamar véres harc fejlődött ki a katonaság és a felkelők között. A délutáni órákban a harc még nem ért véget, annak ellenére, hogy a támadók egy része megfutamodott.

## A veszedelmes küldetés

Írta: F. DE BAILLEHACHE

Békésen sétáltunk hazafelé a tengerparton. Vacsoraidő volt éppen, a tengerpart üres, lassan ballagtunk és régi emlékeket elevenítettünk fel.

— Nézzé csak — mondta egyszerre Bouloire professzor — nem mondtam el önnek egy nagyon érdekes történetet, amely pedig maradandó hatást gyakorolt rám, annyira izgalmas volt... Tudja, akkor történt ez, mikor először sebesültem meg. Bicegtem kicsit, de egyébként makkegészségesnek éreztem magam és ha frontszolgálatra nem is voltam alkalmas, másutt bizonyosan hasznomat vehették. Feljebbvalóimnak is ez lehetett a véleménye. Egy szép napon be is idéztek a külügyminisztériumba, ahol néhány civil fogadott.

— „Bouloire, — mondta egyikük — ön nyelveket beszél. Egyik külképviseletünknek pénzre van szüksége. Ön holnap elutazik és készpénzben magával visz félmillió frankot. (Nem mondom meg, hova kellett vinnem a pénzt, a történet szempontjából nem is fontos). Annak az országnak a nyelvét jól tudja...” Másnap indultam. Hónom alatt vittem az aktatáskát, amelytől egy pillanatra sem váltam meg, jobbszememben pedig revolvert hordtam, amelynek agyáról csak ritkán vettem le a kezemet. Mikor hajóra szálltam, azonnal észrevettem, hogy két utas feltűnően érdeklődik irántam. Az egyik magas, szőke, karcsú nő volt, aki alighanem női vonzóerejével akarta felkelteni figyelmemet, a másik egy sötétbőrű, villogószemű ember, alighanem délamerikai.

— En azonban alig, hogy a fedélzetre értem, fengeri betegség tettem em és azonnal nem voltam hajlandó mutatkozni. Kabinomban heverésztem ágyamon, párnám alatt az aktatáskával és kezem-ügyvében a revolverrel és ha a steward belépett, keservesen nyögtem és a gyomromra szorítottam a kezem. Egy nap azután kimerészkedtem, hogy egy kis levegőt szívjak. Mikor a folyosóra lépek, szembe találom magam a szőke szépséggel. Nevetve és zavartan állt előm: „Sigrid Arnoldsen vagyok, a rio de janeiro opera tagja, meg akartam nézni, mit csinál, az egész hajó magát sajnálja...” Értelmetlen nevet mormoltam és egy zetttem, mintha újra rosszul lennék és visszatárogattam kabinomba.

— Mikor elértek a kikötőt, hónom alá kaptam irattáskámat, megmarkoltam revolverem agyát és megindultam a hidon lefelé. Láttam, hogy az „operaénekesnő” és a sötétbőrű férfi szemmel tartanak. Hallottam, mikor egyikük bement a címét: Hotel Albion. A másik a Hotel Bristolba hajtattott. Erre magam is taxiba ültem és bementem egy harmadik szálloda címét. Egész uton nem eresztettem el a táskát és revolveremet. Mikor megérkeztünk a szállodába, csaknem erőszakkal kellett megakadályoznom, hogy el ne vegyék tőlem a táskát. Felmentem szobámba, meg se mosdottam, hanem azonnal elindultam, hogy rendeltetési helyére szállítsam a pénzt.

— Taxiba ültem és bementem ottani konzulunk címét. Messze laktam tőle. Egész uton hevesen dobogott a szívem. Már csak pár perc választott

el attól, hogy megbízatásomat pontosan teljesítsem. Nem tudtam ugyan és semmi jelét se láttam annak, hogy nem követnek-e még mindig, de határozottan az volt az érzésem, hogy a kaland még nincs befejezve. S csakugyan egy aránylag néptelen uccán a kocsi egyszerre farolni kezdett és látólag minden ok nélkül nekiszaladt egy lámpavasnak. Kiugrottam. A kocsi összetört, de nem sebesültünk meg. Ki akartam fizetni a sofőrt, hogy másik taxit fogadjak. Egy pillanat alatt tömeg vette körül az összetört taxit, valaki meglökött, valaki megfogott és egyszerre nem volt hónom alatt az aktatáska...

— A konzul — igazi francia diplomata — kedvesen fogadott. Késő este volt és mosolyogva invitált, hogy vacsorázzam vele. Mikor elmondtam neki, hogyan jártam a taxival és táskával, elspádot: „Ilyen közel a célhoz!” — nyögte. Én vidáman mosolyogtam: „Engedje meg, hogy egy pillanatra visszavonuljak” — kértem. „Miért? — csodálkozott — nem érzi jól magát?” „De igen, — feleltem mosolyogva — csakhogy... hogy is mondjam... a pénz, az ezresek, nem az irattáskában voltak, hanem... a nadrágomban és még most is vannak”. A konzul jóízűen nevetett. „Megengedi hát, hogy egy percre visszavonuljak?” — kérdeztem. Elkomolyodott és az ajtóhoz lépett. Kulcsra zárta az ajtót.

— Így sikerült azután hiánytalanul végrehajtanom azt a küldetést, amellyel a kormány megbízott.

# Chamberlain angol miniszterelnök birálata a parancsuralmi rendszerről

**A kormányelnök hatalmas beszédet mondott a külföldi sajtótudósítók vacsoráján. Anglia csak végső szükség esetén fog legyőzni. — A német nagykövét és a német újságírók nem jelentek meg a vacsorán**

London, december 14. Az egész angol közlemény nagy érdeklődéssel várta Chamberlain miniszterelnöknek a külföldi sajtótudósítók vacsoráján elmondott nagyszabású beszédét. A külföldi újságírók Londonban levő tudósítói vacsoráit a miniszterelnök tiszteletére, aki a megírtakat el is fogadta és ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy kitérjen az időszerű külpolitikai kérdésekre. A beszéd szövegét már előzőleg kinyomatták és szétosztották az újságírók között, hogy azok lapjaikat idejében tudósíthassák. A lakomán megjelent a diplomáciai kar, a övétségek személyzete és több közéleti funkcionárius is. Általános feltűnést keltett, hogy sem a londoni német nagykövét, sem a követség egyetlen tagja, sem pedig egyetlen, Londonban időző német hírlapíró nem jelent meg a vacsorán.

A német nagykövetség negyvenöt perccel a bankett előtt szerzett tudomást a beszédéről és niután annak egyes részeit Németországra sajtóval közölte. Elhatározta, hogy a németek átvonulnak. Különösen a beszédnek az a része nem tetszett, amelyben Chamberlain foglalkozik a Baldwin volt miniszterelnök ellen megnyilatkozott német támadásokkal és ahol azt fejegetti, hogy a kormányzati rendszerek nem tekinthetők állandónak, hanem alá vannak vetve az idők követelményeinek. Állítólag a londoni német nagykövetség megtelefontalt Berlinbe a beszéd szövegét és onnan kapott rendelkezést, hogy ne jelenjen meg az összejövetelen.

Chamberlain miniszterelnök beszédében először az elmúlt tizenhét hónap eseményeivel foglalkozott. Hosszan időzött a müncheni egyezményről és visszautasította azt a vádat, mintha Münchenben a demokráta államok vereségét szenvedtek volna.

Az ilyen személyes találkozásokról nem lehet arra következtetni, hogy győzelem, vagy vereség érte az egyik vagy másik tárgyaló felet. Amikor a Népszövetség még aktív volt, könnyebben lehetett személyes érintkezést találni az egyes országok külügyminisztereivel. Ma az ilyen alkalmak egyre ritkábbak és így más utakat kell keresni az összeköttetés felvételére. München elhárította a háborút Európa felől és ezt nagy eredménynek lehet elkönyvelni. Ezután bírálta a német sajtó jelenlegi hangját és sajnálatosan tartja, hogy

a német lapok a legkiválóbb angol államférfiakat, köztük volt minisztereket is, állandóan sértegetnek.

A német sajtó, úgy látszik, még mindig nem akarja, vagy nem tudja megérteni az angol álláspontot.

— Ennek dacára meggyőződésem, hogy sem az angol, sem a német nép nem akar háborút és mindkét államban az a vágy, hogy a véleménykülönbségeket békés úton intézzék el. A mi békeakarataink későbbévonhatatlan, mert

melyesek megdöbbenéssel gondolunk arra az eshetőségre, hogy háborút kell vívniunk. A modern háború teljesen más, mint a régi volt. Ma háborúban nemcsak a katonák halnak meg, hanem súlyos megpróbáltatást jelent a hárviseles a polgárságra is. Borzadva kell gondolnom arra, hogy egy új háború áldozatokat követelhet az asszonyok és gyermekek közül is. Két nemzetek fáradságos munkája sem lenne elég ahhoz, hogy a háború által okozott sebeket begyógyítsa. Anglia csak akkor ragad legyőzött, ha más lehetőség elkerülhetetlenné vált.

Chamberlain ezután felemlítette, hogy a jövő hónapban Halifax lord külügyminiszterrel együtt Rómába utazik, hogy Mussolinivel megbeszéljék a két országot érintő közös ügyeket. Reméli, hogy ott olyan légkört talál, amely lehetővé teszi a közvetett úton való tanácskozások várható eredményeit.

Abból a tényből, hogy a közelmúltban Hitlerrel és Mussolinivel találkoztam — folytatta — egyesek azt hihetik, hogy barátságos érveléssel viseltetem a fasiszták, vagy a nemzeti szocialista államrendszerek iránt és az a szándékom, hogy ezeknek a rendszereknek nálunk is ottbont teremtsék. Ezt a tévhitet a legerélyesebben meg kell cáfolnom. Úgy érzem, hogy nemcsak én, hanem

az egész angol nép elviselhetetlennek tartana olyan államrendszert, amely az egész

nép sorsát egy hatalmi csoport akaratának vetné alá, amely a nagy tömegek akaratát megbénítaná és egyetlen felsőbbeségnek rendelné alá. Az ilyen teljhatalmi rendszer Anglia számára elképzelhetetlen lenne. Ez ellentétben áll az állami és társadalmi rend évtizedek óta meggyökeresedett fogalmával. Amikor ezeket megállapítom, be kell vallanom azt is, hogy a mi rendszerünk sem hibátlan és nem minden vonatkozásban tökéletes.

— Azonban sem a múltban, sem a jelenben nem lehet megkövesedett, vagy megváltozhatatlan állam-rendszerekről beszélni.

Minden államrendszer megváltozik, hol lassan, fokozatos következetességgel, hol pedig robbanásszerű gyorsasággal. És vannak államrendszerek, amelyeknek megváltoztatása egy vagy más módon elkerülhetetlennek látszanak, mert ezt a változást maga az idő teszi szükségessé. A történelem megtanított bennünket arra is, hogy az uralomra vágyással való kísérletezés nem jár sokáig tartó eredményekkel és sohasem hozott szerencsét az ilyen országoknak. Az ellenállás olyan nagy mértékét váltja ki az ilyen törekvés, amit legyőzni nem lehet.

A boldogságot a lelki nyugalom megszerzése okozza, mert enélkül céltalan az élet.

Egy öszetűzés köztünk és az Egyesült Államok vagy Franciaország között többé nem lehetséges. Összeköttetések azonban most oly szorosak váltak, hogy túlhaladnak minden egyszerű kötelezettséget, miután ezek az összeköttetések közös érdekeink megvédésén alapulnak. El kell érniük a kifűzött célt, amely felé a legnagyobb bizalommal és eltökéltséggel haladunk.

## Kivégezték Anna Hahnt,

### tizenhat férjének gyilkosát

#### Vakmerő módon végzett áldozatával a bűnös asszony.

Newyork, december 14. Anna Hahn, a tizenhat szoros gyilkos vámpír szerdán este kivégezték. Anna Hahnt november 6-án ítélte halálra a cincinatti esküdtszék és az ítéletet villamos székben végre is hajtották rajta. Ez az első eset Ohio államában, hogy egy asszonyt kivégeztek.

De ez az asszony kétségkívül megérdemelte a halált.

Tizenhat férfi meggyilkolása miatt került villamosszékbe.

Ügye annak idején világszenzációt keltett. Anna Hahn minden áldozatával házasságot kötött. Az esküdtszék előtt kilenc gyilkosságot ismert be és cinikusán, szinte dicsőkedve mondotta el páratlan gyilkosság-sorozatának előzményeit és „lelki motívumait”.

— Áldozataim kivétel nélkül idős emberek voltak. Előkelő társaságokba jártam, itt ismerkedtem meg jómódú, lehetőleg önálló, idős urakkal, akiket behálóztam. Könnyű volt őket rávennem, hogy feleségül vegyenek, mert elhittem velük, hogy szerelem fűz hozzájuk. Idősebb emberekkel nagyon könnyű bánni. Ha azt hiszik, hogy egy nő szereti őket, nincs az a hatalom, amely megmásítaná elhatározásukat, hogy feleségül vegyék szívük választottját. Gyakran előfordult, hogy egy-egy férjem családjá kétségbeesett harcot vívott ellenem, de mindig a szív győzött.

Anna Hahn azzal azzal halála meg a „szív győzelmét”, hogy

teljesen kifosztotta férjeit, majd rávette őket, hogy végrendeletet készítsenek az ő javára, azután megmérgezte a boldog férjeiket. Házasságai egészen rövid ideig tartottak. Megtörtént, hogy egy éven belül két házasságot is kötött, olyan gyorsan fogyasztotta a férjeiket.

Anna Hahn merész játékos volt: szinte a legnagyobb nyilvánosság előtt végzett férjével.

akikhez orvost hívott és az áldozatok orvosi kezelés alatt állottak, mielőtt a „szerető hitves” állandóan mérleggel táplálta a haldoklókat. Az orvosok azt hitték, hogy az idős férfiak súlyos

## Aranyér

Akik aranyér miatt nagy fájdalmakban szenvednek enyhülést találnak és nyugodtan alszanak, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnali megkönnyebbülést okoz. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, csalánkiütés, rüh, ótvár, aranyér, bőrhámás ellen.

Az egész angol sajtó a legnagyobb figyelmet szenteli Chamberlain tegnapi beszédének, a melyet kevés kivétellel, az egész sajtó magáévá teszi. Az angol lapok jóváhagyólag vették tudomásul Chamberlainnek a német sajtóval szemben használt bírálatát.

**A német küldöttség távolmaradását viszont egyöntetűen elítélik.**

A „Times” szerint a miniszterelnök senkit sem sértett meg és semmiféle váratlan megoldási módot nem ajánlott az égető problémák elintézésére. Politikája változatlanul az marad, amit Münchenben leszógezett. A fegyverkezést tovább kell folytatni, ez a tény azonban senki ellen nem jelent fenyegetést. Addig, amíg el nem érik az általános leszerelést, tovább kell fegyverkezni. A lap hangsúlyozza a beszéd azon részét, amelyek a Franciaországgal és az Egyesült Államokkal való barátságra vonatkoznak és hozzáteszi, hogy ez a barátság nem kizárólagos.

A „Daily Telegraph” azt írja, hogy az a nyilatkozat, amelyből kitűnik, hogy

Anglia ismét hataim lett és abban a helyzetben van, hogy kötelezettségeit teljesítheti a birodalommal és szövetségeseivel szemben, öröndetes tény és ezt tudomásul kell vennie az egész világnak. A Franciaországgal való barátság hangsúlyozása a La Manche-csatorna mindkét partján egyforma örömet kelt.

A szerda délelőtti francia lapok kiemelik Chamberlain beszédének azt a szakaszt, amely leszögezi, hogy Franciaország és Nagybritánia között olyan szoros a jóviszony, ami túlhalad minden jogilag megállapított kötelezettséget, mert a két ország érdekei közösek.

szervi bajuk következtében haltak meg és nem gyanakodtak az aggodó, gyöngéd hitvest játszó Anna Hahnra.

Egyik áldozatának családja azonban gyanut fogott, feljelentést tett, a holttestet exhumálták és a belső szervekben méreg nyomaira bukkantak. Ekkor exhumálták Anna Hahn többi férjének holttestét is és megállapították, hogy a veszedelmes vámpír valamennyi férjét megmérgezte.

Hosszú éveken át folytatta borzalmas bűncselekményeinek sorozatát, amíg végre leleplezték és rábizonyították szörnyű bűneit.

Az idős férfiak réme a halalos ítélet kimondása után kegyelemért folyamodott. Ohio állam kormányzója azonban kegyelmi kérvényt elutasította. A kivégzést most szerdára tűzték ki és ezért a halálraítelt fiának megengedték, hogy meglátogassa a siralomházban édesanyját. Az asszony kérvényt adott át fiának azzal, hogy azt juttassa el a kormányzóhoz. A kérvényben azt írta, hogy halálával szolgálja akar az emberiiségnek és ezért szemeit felajánlja a tudománynak.

— A tudomány rendelkezésére bocsátom magam — írta beadványában. — Szeretném, ha szememet kivégzésem előtt kioperálnák és személtetéssel

az egyiket egy vak papnak, a másikat egy vak apácának adnák.

A pap és az apáca Isten küldöttei a földön, ezzel a tettemmel tehát Isten-hitemet akarom bizonyítani, mert bízom a Mindenhatóban, aki tudja, hogy ártatlan vagyok...

A halálraítelt vámpír fia eljutatta a hatóságokhoz édesanyja különös kérését. Az asszony a személtetés ajánlatával nyilván csak időt akart nyerni és azt akarta elérni, hogy a kivégzést elhalasszák. Abban reménykedett, hogy a társadalom részvétele megmozdul az „önfeláldozó” ajánlat következtében és akció indul megkegyelmezése érdekében. Ohio állam kormányzója azonban

nem látványt el a gyilkos asszony utolsó trükkjének hatása alatt és az ítéletet végrehajtották.

# Egy híres történész optimista véleménye a világ sorsáról

„Az emberek bölcsőbbek lettek és ma már a baj kitörése előtt eszmélnék rá az igazságra”

A világ történészeinek nagyon kiváló benféntésével beszéltem ma délelőtt. Sir Charles Petrie, a híres angol történész fogadott, hogy beszéljünk egy kicsit a világ dolgairól.

A történész mesterségénél fogva tartja számon az eseményeket és senki nem tud nála jobban következtetéseket levonni ezekből. A történész nem zavarják az egymásnak látszólag ellentmondó események, felülről nézi a világot és látja a nagy összefüggéseket.

Mit remél, mit vár Sir Charles Petrie, a „Monarchy”, a „Négy György”, a „XIV. Lajos” című világhírű történelmi munkák szerzője a közeljövő történéseitől? Ezt kérdeztem meg a kedves és mosolygó történésztől.

## „NINCSENEK TÖRTÉNELMI MEGLEPÉSEK”

— Meggyőződésem, hogy az események minden időben meghatározott irányban haladnak. Nem vagyok ugyan fatalista, de állítom, hogy történelmi szemmel nézve az eseményeket, nincsenek kilendülések és nincsenek meglepések. A történelmi sinről soha nem siklik le a világesemények vonala.

— Minden nemzet jövőjét annak multja, földrajzi fekvése és gazdasági helyzete határozza meg. Ez olyan törvényszerűség, amely alól nincsen kivétel.

— Milyennek látja Európa jövőjét?

Majdnem biztosra veszem, hogy nem lesznek nagy megrázkódtatások. Bizom abban, hogy észszerűségi alapon létrejön a nagyhatalmak között egy módszeres megállapodás. És ez a megállapodás teljes biztosítékot fog nyújtani a békés együttműködésre.

— Nem hiszek ugyan tulajdonképpen az emberiség fejlődésében, nem hiszem azt, hogy az emberek a történelem folyamán mindig magasabb fokra jutnak el. Meggyőződésem, hogy az emberek lényegében mindig egyformák, mégis bizonyos bölcsességre tesznek szert az idők folyamán és ennek alapján remélem, hogy ma bölcsőbbek, mint háromszáz évvel ezelőtt voltak, a vallásháborúk idején.

## A „KÖZÖS NEVEZŐ”

— Háromszáz évvel ezelőtt még ott tartottak, hogy minden áron közös nevezőre akarta hozni mindegyik hatalom az egész világot. Mindegyik hatalom a maga eszméit akarta érvényesíteni mindenütt és nem tűrt meg más esz-

méket. A katolikusok az egész világot katolizálni akarták, a protestánsok ugyanerre törekedtek. Ma viszont azt remélem, hogy még idején rájönnek a hatalmak arra, hogy az egyetlen helyes és lehető életformája a világnak az, ha minden nemzet a maga feltételeinek megfelelő államformát választ és hagyja, hogy a szomszéd nemzet ugyanazt tegye.

— En nagyon bizom abban, hogy bármilyen sok hasonlóság van is a mai helyzet és a háromszáz évvel ezelőtti helyzet között, — most más lesz a konkluzió, mint akkor volt. Ma a baj kitörése előtt történik meg véleményem szerint a ráeszmélés az igazságra és bármilyen nagy is a törekvés arra, hogy mindenki a maga képre formálja a világot — az utolsó percben megfogják érteni, hogy ez nem lehetséges és hogy minden nemzet a maga természetének megfelelő keretek között élhet csak.

# „Az idő nem az oroszlanokat igazolta”

Verdier biboros érdekes nyilatkozata a fajelmélet ellen

**Páris, december 14.** A szélsőjobboldali sajtó, a legutóbbi események hatása alatt egyre élesebben fordul a Franciaországban élő idegnek ellen. A francia lélektől azonban semmi sem áll távolabb, mint egyes emberekben vagy csoportokban keresni a gazdasági és szociális nehézségek bünbakját és ennek ugyisolyan az egész napisajtó, beleértve a mértékadó jobboldali lapokat is, erőlesen és hangsúlyozottan kifejezést is adott.

Nagy feltűnést keltett többek között Verdier kardinális egyik beszéde, amelyben éles szavakkal támadta a divatos fajelméletet. Ezek után felkerestük Verdier kardinális, Páris érsekét, a francia katolikus egyház világhírű főpapját, aki faji problémákkal kapcsolatban a következőket mondta:

— Aki a vér szerint, vagy a származás alapján ítélkezik embertársai felett,

az mindenhez közelebb van inkább, mint a kereszténységhez.

Sajnos mostanában egyre nagyobb tért hódít az

Karácsonyi ajándékokat bődíszműárúban előnyösen vásárolhat

**KLEIN bőröndösnél**  
I., Duca-ucca. Vis-a-vis „Hotel Savoy”

## NAGY EGYÉNISÉGEK SZEREPE

— Hisz ön az egyéniségek történelmelméletében?

— Csak abban az esetben hiszem ezt, ha az egyén nemzetének megtestesítője. Ha annyira egy a nemzettel, hogy tulajdonképpen annak szimbóluma. De különben még ebben az esetben is ez a helyzet, nézze...

Sir Charles Petrie zsebébe nyúl és szép fényes kulcsot vesz elő. Szállodai szobájának kulcsát. Balkezevel fogja a kulcsot és jobbkezevel meglendíti a kulcs végét.

— Gondolja azt, hogy ez egy órainga. Egy nagy ember, még akkor is, ha a legnagyobb csak arra képes, hogy kilendítse az ingát álló helyzetéből, de az inga a világ örök rendjén fogva nem maradhat egy irányban, az szükség szerűen vissza fog lendülni.

És Sir Charles Petrie kulcsa valóban viszályszalendül.

Mosolyog, hogy ezzel a kifejező példával magyarázhatta meg gondolatát.

gynevezett faji gondolat, aminél elfogultabb és igazságtalanabb teóriát nemigen ismerek. Ezen az alapon egyszer majd valami váratlan pillanatban ahhoz jutunk el, hogy csak a szőke, vagy csak a feketehajú embereknek lesz létjogosultságuk és szabad mozgási lehetőségük ezen a földön. Ez pedig, ugy-e, képtelenségnek tűnik még azok számára is, akik a fajelmélet alapján állanak. Már pedig a jelszavaknak az a természetük, hogy rendkívül szaporák és ha valaki hónap élebben s határozottabban állítja a szőkehajúak létjogosultságát, akkor a szőkek világhuralma „nyilván” jogos és indokolt lesz.

— Amint már beszédemben is elmondtam, a francia klíma nem kedvez gyűlölködést szító doktrínáknak,

a mi napunk alatt elhervad, sőt ki sem virágozik a mérgező levegőt árasztó növény. Franciaország az egyház oldalán áll abban a harcban, hogy az emberek és események feletti értékelés is itélkezés ne eretnek, de valóban keresztény etika alapján történjen. A pápa és a világ papjainak állásfoglalása ma már minden értelmes és világosan gondolkozó francia ember álláspontja is. Ez a szempont az etikus és ezzel még azoknak is azonosítani kell magukat, akik egyébként nem szoktak a keresztény egyház véleményeivel és ítéleteivel mindenben egyetérteni.

— Meg akarjuk tartani és őrizni fogjuk az emberiség, a humanizmus, a felebaráti szeretet szent törvényeit, mert enélkül semmiféle haladás, kulturális fejlődés nem képzelhető el. De az egyház magátólértetődően etikai állásfoglalásán túl a francia nép minden körülmények között ragaszkodik hagyományaihoz.

S e hagyomány legfőbb principiuma az igaz-  
testvériség, a bölcsesség és a keresztény egyenlőség.

Ettől a francia népet eltántorítani semmiféle elmélet, vagy új és divatos tudomány eltérni nem tudja. S e hármast örökséget mindenek kereszttől őrizni fogja.

— Meggyőződésem, hogy ezt a hármas francia törvényt minden gondolkodó és értelmes ember vállalja, nemcsak mert a legerkölcsebb, de mert a legtermészetesebb is. A történelem ismeri időszakokat, amikor az igazságot és erkölcsöt oroszlanoknak dobta oda, végül is azonban az emberiség túlélt e barbár kort és az idő nem az oroszlanokat igazolta.

Az igazságnak utja és rendeltetése van és végül is, mint annyiszor — diadalmaskodik a pillanatnyi hangulat és siker felett.

— A kereszténység csak embert ismert és nem tesz különbséget a legsötétebb néger és a hófehér bőrű angol szász között. Nem lehet kétféle mértékkel mérni, Isten teremtményei vagyunk mindnyájan, tehát egyforma törvény érvényes mindnyájukra. A fajelmélet divatja éppen úgy elmúlik majd, mint annyi más és ma már a mult homályában elveszett tevé-

# Tízéves terv 600.000 zsidó telepítésére Palesztinában

Hogyan oszlik meg a világon a 17 millió zsidó? — Mit mond a Nansen iroda elnöke

**Jeruzsálem, december 14.** A zsidó sajtó a londoni Palesztina-értekezlet előestéjén részletesen ismerteti egy tízéves tervet 600.000 zsidónak Palesztinában való telepítésére. A lapok szerint a terv civitele 153 millió font sterlingbe kerülne.

## A ZSIDÓSÁG ELOSZTÁSA A FÖLDTEKÉN

A „Dossiers de l'action populaire” egyik legutóbbi száma különböző országok hivatalos adatai alapján áttekintő képet ad a zsidóság elosztásáról az egyes államokban és földrészekben. Eszerint a zsidóság összes száma kerekén 17 millió, vagyis a föld lakosságának 0,8 százaléka. Ebből 10 millió Európában, 5 millió Amerikában, 1 millió Ázsiában, 370.000 Afrikában, 30.000 pedig Óceániában él. Fél századdal ezelőtt ez az arány még lényegesen más képet mutatott. 1880-ban Amerikában a világ zsidóságának 3,3 százaléka élt, 1900-ban azonban már 11 százaléka; tettek ki, míg 1937-ben a világon élő zsidók 30 százaléka élt már Amerikában. Ugyanolyan arányban viszont Európában 88,4 százalékról 80,4 százalékra esett vissza a világzsidóság európai része. Az általános népsűrűséghez viszonyítva a zsidónépsűrűség Amerikában és Európában is egyforma (Európában 1,95, Amerikában 1,92). A zsidóság az óvilágban való megoszlását illetőleg három zónát lehet megkülönböztetni, amelyekben különösen sűrű a zsidó népesség. Az egyik a régi oszt-

rák-magyar monarchia és Oroszország területének, a Leníngrád, Riga, Bécs, Rostov négyzögön belül. Itt mintegy 8 millió zsidó él, ebből egyedül Lengyelországban 3,3 millió, Oroszországban 2,95 millió és Romániában 1,05 millió. A második zóna Angliától kiindulva Rajna mentén egészen Svájcig terjed, központjai London, Amsterdam, Antwerpen, Frankfurt a. N. és Zürich. A harmadik zóna végül a régi zsidó településeket foglalja magában a Földközi tenger körül, így Kairóban, Alexandriában, Tripolisban, Tuniszban, Gibraltárban, Marseillen, Szalonikiben, Konstantinápolyban és Palesztinában, amely utóbbiban a 404.000-nyi zsidó az összlakosságának egy harmadát teszi ki. A Német Birodalomban a régi Ausztria területét nem számítva, 420.000 zsidót tartanak számon, akikhez az ausztriai tartományból kerekén 200.000 zsidó jött hozzá. Franciaországban 280.000 a zsidók száma, Nagy-Britanniában 340.000, az Egyesült Államokban 4.500.000, Argentínában 275.000, Kanadában 200.000, Magyarországon 450.000. (Ebbe az adatba nincsen beleszámítva a Felvidék visszacsatolása révén bekövetkezett változás.) A nagyvárosok közül Newyorkban 2,5 millió zsidó él, ezután jön Varsó 363.000 zsidóval, Csikágó 325.000-rel, Filadelfia 275.000-rel, Budapest 250.000-rel, London 231.000-rel, Lodz 202.000-rel, Bécs 178.000-rel, Páris 175 ezerrel (KKK.)

**Etel néni nézetei**

Etel néni hetvenkilencéves öreg asszony, Compton-Eliás nyugalmazott tanító felesége. Az Augsger-család, melyből Etel néni származik, Elzász-vándorolt ki Amerikába. A néni is tanító volt amikor, de mikor férjhezment Comptonhoz, hagyta a tanítást, mert úgy gondolta, hogy az asszonynak nem az iskolában, hanem a konyhában a saját gyermeke mellett a helye. Egy picinyke városban, Woosterben, Ohio államban tessék elképzelni egy egyszerű faházat: az ucca felé néz a veranda, utána jön a szalon, azután két vagy három hálószoba, azután az ebédlő és végül a konyha. Mindezek nem nyílnak egymásba, hanem egy szűk és keskeny folyosó húzódik előttük. A házkét bejárat van: elől, a verandán át és hátul a nyhába.

E percben, mikor e sorokat írom. Etel néni a tűzhely mellett áll és főz. Egydolláros gingham van rajta, előtte gumikötény, kezében főzőpál. Miután az ételt nem lehet magára hagyni a helyen, Etel néni a konyhában fogadja a látogatót, aki nem más, mint egy csikagói lap riportere.

— Asszonyom, — mondja a látogató — igaz, hogy önt a Western College a jogtudományok tiszteletbeli doktorává avatta?

— Igaz — feleli Etel néni.

— De hiszen ön sohasem foglalkozott jogtudománnyal — mondja a riporter.

— Az is igaz — feleli Etel néni.

— Akkor mit mond a diploma, melynek fölött Etel néni, csak éppen azt említi, hogy én varrótól tovább a riporter.

— Az érdemeimről nem szól a diploma, — feleli Etel néni, csak éppen azt említi, hogy én vagyok a Comptonok anyja... A világra hoztam és neveltem őket: nekem más érdemem nincs.

— Szabad tudnom valamit a gyermekeiről? — kérdi a riporter.

— Ó, hogye — feleli Etel néni. Bár ez felesleges, mert oldalakat olvashat róluk minden amerikai lexikonban. Karl, a legidősebb fiam, fizikát tanult; most a műegyetem elnöke Massachusettsben; a leányom, Mary, nyelvtudós; Indiában van, ahol férje az allahabadi Christian College elnöke. Wilton fiam ügyvéd, a Faipari Gyárosok Szövetségének igazgatója. A legkisebb fiam, Artur, egyetemi tanár Csikagóban; ez egyszer Nobel-díjat nyert; most a világírból jövő ismeretlen sugarakkal foglalkozik.

— Ugy látszik, mind a négy gyermek sikerült — mondja a riporter.

— Hát igen — mondja Etel néni. — Tanultak, dolgoztak és munkájuk eredményeit elismeri a világ. A négy gyerek összesen harmincegy egyetemi diplomát szerzett és összesen harminckilenc tudományos akadémiai tagsággal rendelkezik.

— Nagyon sokba kerülhetett a nevelésük... — Nem mondhatnám, — feleli Etel néni — hiszen a férjemnek ezernégy száz dollár volt az évi jövedelése.

— Mégis, mi volt nevelésüknek az alapja? — kérdi a riporter.

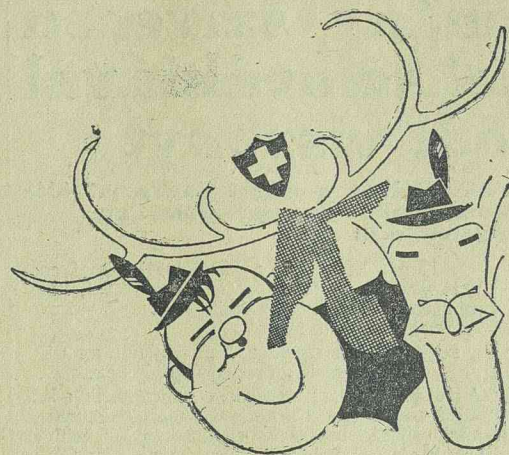
— Két sziklaszilárd alapja volt a gyermekeim nevelésének — mondja Etel néni. — Az egyik alap a Biblia volt, a másik pedig a közönséges józan ész.

— Ha mind a négy gyermek olyan sokra vitte a tudományos pályán, — mondja a riporter — akkor bizonyosan örökölték a tehetségüket.

— En a tehetségek öröklésében nem hiszek — mondja Etel néni. — A legtöbb zseniális ember szülei közönséges elméjű emberek voltak. De valami jelentősége igenis van nem a vérbeli, hanem a környezeti öröklésnek. Nem érti? Sajnos, ezt nem is tudom megmagyarázni... De nézze csak: lehetnek a szülőkben jó tulajdonságok, melyek a gyermekekben is megvannak, — de csak olyan családban, ahol ugyanazok a jó tulajdonságok már a szülők szüleiben is megvoltak. Nem az egyének, hanem a családnak jó szokásai, hagyományai öröklődnek, nem a vér révén, hanem a hasonló környezet révén, a már előzően több nemzedék által fenntartott szokások révén.

— Mi gyakorol tehát legnagyobb hatást a gyermekek fejlődésére? — kérdi a riporter.

— Az otthon, feleli Etel néni. Tudom, hogy ez üres frázis azoknak, akik nem értik. De nézze csak: ha a gyermek otthon nem részesül jó nevelésben, nem várhatja azt se az iskolától, se a társadalomtól. A nevelésben azonban nem a fegyelmezés fontos, hanem az, hogy a szülők állandóan érezzék a felelősséget a gyermek sorsáért mindaddig, míg



**Jöttünk, láttunk, győztünk**

Felejtsd el gondjaid  
Hozza el neved izmait  
Jöjjön és mulasson velünk

**a Scalaban**

péntektől kezdődőleg megjöttek

**STAN és BRAN**  
mint turisták

Ujjá a hegyekben nagyszerű  
Pótműsor, a legújabb Metrojurnál

**Veszedelemes szélhámost tett ártalmatlanná a bucurestii rendőrség**

**Al-mérnököt lepleztek le, aki fényűző mód mellett milliókat csalt ki jóhiszemű emberektől. — Két millióval csapta be menyasszonyát**

Bucuresti, december 14. Az utóbbi esztendő egyik legnagyobb szélhámosát sikerült a fővárosi rendőrségnek letartóztatnia. Az illető Spirea Jitianu álmérnök, aki főleg azzal tévesztette meg áldozatait, hogy mindenütt Jitianu tábornok fiának adta ki magát.

A „mérnök ur” már négy esztendeje garázdálkodott a fővárosban, anélkül, hogy a bűnügyi hatóságok tudomást szerezhettek volna munkájáról. Jitianu a legelőkelőbb társaságokba is bejutott, amit egyrészt előkelő származására való hivatkozással, másrészt pedig

*azzal ért el, hogy rendkívül elegánsan öltözködött, pazarul berendezett lakással rendelkezett, ami pedig a legfontosabb, állandóan sok pénze volt.*

A fővárosnak alig volt olyan kiemelkedőbb társadalmi eseménye, amelyről a „tábornok fia” hiányzott volna. Szélhámoságait főleg úgy követte el, hogy a különböző minisztériumoknál állt lesbe és várta azokat, akik ott ügyes-bajos dolgaikat próbálták elintézni. Ezekkel az emberekkel beszélgetésbe kezdett, majd mikor megtudta jövetelük célját, nagyszerű összeköttetéseire való hivatkozással,

*váplakozott az ügyek elbírására. Természetesen minden egyes esetben pénzeket vett fel.*

Aldozatai hittek neki, különösen, amikor bement a telefonszámát és meghagyta, hogy majd távbeszélőn érdeklődjenek az ügy kimeneteléről. Jitianu valóban rendelkezett telefonnal és éppen ez a készülék volt az, amely sokakat megtévesztett. A fővárosi rendőrség megállapítása szerint Jitianu „mérnök” megegyezhetetlen szélhámosággal közül

*nyolcvan esetben szencziációnumba menő csalásokat követett el*

és ezeknek nagyrésze annak idején csak azért nem

került nyilvánosságra, mert a károsultak szégyeltek feljelentést tenni. Így többek között Jitianu kivette hálóját egy dús gazdag bucovinai kereskedőre is. Ennek a kereskedőnek van egy férjhezadandó leánya, akit a jó megjelenésű szélhámos néhány heti udvarlás után eljegyzett. Most következtet a nagyszabású szélhámos: a vőlegény azzal állt leendő apósa elé, hogy az ipar- és kereskedelmi minisztériumba kinevezték és egy

*nagyobb fizetést lebonyolításához feltétlenül szükséges van 2 millió leire.*

A dús gazdag kereskedő szó nélkül adta át Jitianunak a hatalmas összeget. Ezekután sem a pénz, sem pedig a vőlegényt nem látta többé. Az történt ugyanis, hogy Jitianu a fővárosba utazott, ahol megkezdte a két millió lei elköltését. A rászédett apósjelölt félt a botránytól és nem tett feljelentést.

A zseniális szélhámosnak rendkívül sok pénz jövedelmezett a következő szélhámos-fogás is: Vidékre utazott, ahol nagyobb tételekben babot vásárolt. Amikor a gazdálkodó például 4 leit kért a bab kilogrammjáért, Jitianu előkelő gesztussal kijelentette, hogy támogatni kell a gazdanépet és ennek bizonyításaképpen 6 leit fizet a babért, csak küldjék „a lekötött” vagonokat a megadott címre. A termelők boldogan teljesítették a kérést, mert nem is jutott eszükbe gyanakodni az előkelő urra. A bab és az egyéb hasonló árucikkek pontosan megérkeztek a rendeltetési helyre, a rászédett szegény emberek azonban sohasem látták pénzüket. A szélhámos nemcsak a magánembereket, de a hatóságokat is becsapta. Ezekkel előfizettetett a „Marina” című katonai szaklapra, amely a valóságban nem létezik. A nyomozás adatai szerint csak ezzel a nemlétező folyóirattal annyi pénzt szerzett, amely egy család megélhetését teljes életre biztosítaná.

azok ki nem lépnek az életbe. Minden szülő, ha jőzan, tudja, hogy nem valószínű, hogy gyermekei jobbak lesznek, mint ő. Ha az apa és a mama folyton civakodik, nem várhatja, hogy gyermeke nyugodt és békés természetű ember lesz. Egy másik fontos dolog az, hogy ha a gyerekek tudni akarnak valamit, ne menjenek a szomszédba tudakozódni, hanem bizalommal forduljanak a szülőkhez. A harmadik és talán legfontosabb dolog az, hogy a gyermekkel meg kell érteni mindent, amit vele vagy érte csinálunk; sohasem gondoljuk, hogy „a gyerek ezt ugye érti”. A gyerekek igenis tudnia kell mindentől, ami vele történik, hogy „mi ennek az oka?” Be kell látnia, hogy helyes, igazságos és méltányos dolog minden, amit szülei vele cselekszenek; a gyermek csak így szokja meg, hogy ő is igazságos legyen önmagával szemben. És a gyermeket sohasem szabad kinevetni, sohasé mondjuk, hogy amit beszélnek vagy cselekszenek, az bolondság — mert a gyermek elméje szerint nem bolondság. Mikor Ar-

tur tízeves volt, írt egy kis dolgozatot arról, hogy miért van némelyik elefánt lábán három pata, némelyik pedig öt pata? Ha naív fejtegetéseit ki-neveztük volna, sohasem nyert volna Nobel-díjat, mert lemondott volna a tudományos problémák kutatásáról. Mi komoly dolognak tartottunk mindent, amiben a gyermeknek kedve telt és nem csupán érdeklődöttünk a munkájuk iránt, hanem részt is vettünk benne, amennyire lehetett. Artur a csillagászat iránt tanúsított nagy érdeklődést. Vettünk neki egy teleszkópot és nem bántuk, hogy fél éjszakán át bámulta az eget és nem sajnáltuk a csillagászatra költött pénzt, mikor egyszer Artur kijelentette, hogy őt a fizika jobban érdekli, mint a csillagászat. Mi csak azt akartuk, hogy amit tanul, azt komolyan tanulja. A nyári hónapokban mindegyik gyerek dolgozott és pénzt keresett; csak így juthattak el az egyetemre. De mi sohasem magasztaltuk előtűk a pénzt és sohasem biztatuk őket, hogy minél többet keressenek.

**Az idei karácsonyi vásárunk tartalma alatt is, úgy árban, mint minőségben nagy előnyöket nyújtunk ingpuplinok és sportzefirekben**

**NEPARUHÁZ J. KOCH** Temesvár 1., Piața Unirii 13. **FIGYELJE 12 KIRAKATUNKAT!**

# A magyar kormány szívesen állítja helyre Csehszlovákiával a jószomszédi viszonyt

A magyar és német pártok vezéreinek felszólalása a prágai parlament ülésén. — Három hónappal meghosszabbították az ostromállapotot a köztársaság területén

Prága, december 14. A cseh képviselőházban ma folytatták a Beran miniszterelnök kormánynyilatkozata feletti vitát. Elsőnek Eszterházy János gróf szólalt fel és elmondotta, hogy a müncheni egyezmény és a bécsi döntés óta most nyílik alkalma először, hogy beszéljen a prágai parlamentben. A bécsi döntés — mondta — sajnos, nem tette lehetővé, hogy mindannyian visszatérjünk Csehszlovákiából Magyarországhoz és ezért változatlanul megköveteli a hatalmon levőktől, hogy a magyarság nemzeti jogait és életlehetőségeit biztosítsa. Nem bírálta a miniszterelnök programját, mert

a szlovákiai magyarságnak inkább a pozsonyi kormánnyal kell a kérdést tisztázni. Mivel a szlovákiai magyarság húsz éven át Hlinka pártjával együtt harcolt Szlovákia önkormányzatáért, amely most megalósulóban van, reméli, hogy a Szlovákiában maradt magyarság százszázalékosan elfogja nyerni jogait. A szlovákiai magyarság nevében várakozó álláspontot helyezkedik mindaddig, amíg a december 18-iki választások után megalakuló első önálló pozsonyi parlament megkezdí működését, ahol majd meghallja, hogy Tiso miniszterelnök milyen programot ad.

Ettől teszi függővé további politikai magatartását.

Kundt képviselő, a parlamenti német csoport vezetője is felszólalt és hangoztatta, hogy mindazok a német képviselők, akik a prágai parlamentben megmaradtak,

segítségére lesznek a kormánynak az új Csehszlovák állam újjáépítésében.

A továbbiak során annak a reményének adott kifejezést, hogy Csehszlovákiában valamennyi népkisebbség igazságos elbánásban részesül és ennek eredményeképpen Németország és Csehszlovákia között a viszony barátságossá válik.

A központi kormány a szlovák és a ruszin kormánnyal egyetértésben úgy határozott, hogy a szeptember 17-én kihirdetett ostromállapotot a köztársaság egész területén további három hónapra érvényben tartja.

A Magyar Távirati Iroda munkatársa Csáky István gróf külügyminiszterhez kérdést intézett Beran miniszterelnök kormánynyilatkozatával kapcsolatban. Beran miniszterelnök ugyanis kijelentette, hogy helyre akarja állítani a jószomszédi viszonyt Magyarországgal. Erre Csáky magyar külügyminiszter a következőket mondotta:

— Beran miniszterelnök kormánynyilatkozatának Magyarországra vonatkozó részére annyit jegyzek meg, hogy

a magyar kormány örömmel üdvözi a jószomszédi viszony létrehozását.

## Az aradi egészségügyi bizottság elrendelte a cukorgyár bezárását, de a határozatot csakis akkor hajtják végre, ha jogerőre emelkedik

Arad, december 14. A városi egészségügyi bizottság szerdai ülésén rendkívül élénk vita után feltűnésteltető határozat hangozott el a végleges egészségügyi engedély nélküli működő cukorgyár ellen felmerült panaszok kiküszöbölésére és a vállalatnak a várossal szemben tanúsított fölénys és figyelmenl magatartásának megtorlására. Az egészségügyi bizottság ugyanis kimondotta a cukorgyár bezárását, jöllehet ez a határozat csak elvi jelentőségű, mert a döntés végrehajtása legalább is egyelőre elmarad.

A város és a cukorgyár vizsgálója a közönség előtt jólismert előzmények után érkezett el az elhatározó fordulathoz. A város tudvalevőleg a környékbeli lakosság sorozatos panaszára a felhasználások kiküszöbölése érdekében bizonyos rendszabályokat alkalmazott, illetve felhívta a cukorgyárat, hogy főleg a melász raktározása érdekében szükségessé váló intézkedéseket záros háridőn belül hajtssa végre. Ez nem történt meg is minthogy a cukorgyár amúgy is csak vissza-

vonásig érvényes, ideiglenes jellegű egészségügyi engedéllyel rendelkezik, az egészségügyi bizottság szerdai ülésén több tag a gyárvállalattal szemben azonnali intézkedést követelt, vagyis azt javasolta, hogy a város vonja vissza az átmeneti jellegű egészségügyi engedélyt, amelynek híján a gyár nem működhetik.

Az indítványok alapján a bizottság el is határozta, hogy a gyár ideiglenes jellegű egészségügyi engedélyt megvonja, a végleges engedély kibocsátását megtagadja és elrendeli a gyár bezárását. Több tag azt kívánta, hogy a határozat foganatosítását hajtassák azonnal végre, de végül is a többség úgy döntött, hogy miután előreláthatólag a cukorgyár igazgatósága élni fog a fellebbezés jogával, a város ne folyamodjék a határozat azonnali hatályba léptetéséhez, hanem várja meg a fellebbezés kimenetelét és a jogerős döntés alapján intézkedjék.

A bizottság határozatát írásban közlik a gyárigazgatósággal.

## Az idegen állampolgárok ügyének felülvizsgálása befejeződött

A munkaügyi felügyelőség mellett működő idegenellenőrzési bizottság befejezte a Temesvárotti és a megyében lakó idegen állampolgárok ügyének felülvizsgálását. Az iratokat tegnap átadták a rendőrségnek, ahonnan a megyében élő külföldiek iratait az illetékes szolgabírói hivatalokhoz továbbították. A Temesvárotti lakó idegenek a rendőrségen vezetik át irataikat. A bizottság tovább folytatja munkáját és most a Szörény és Krassómegyében lakó külföldiek ellenőrzésére kerül a sor. Ezek a

munkálatok is befejeződnek december húszadikáig úgy, hogy ezek iratai is még karácsony előtt a lugosi, illetve oravicai rendőrséghez kerülnek. Mindazok a külföldiek, akiknek tartózkodási engedély iránti kérvényét a bizottság elutasította, a döntéstől számított két hónapon belül fellebbezést jelenthetnek be a bizottság határozata ellen. A fellebbezéseket a munkaügyi felügyelőségnek kell benyújtani és ez továbbítja a kérvényeket a minisztériumhoz.

## A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

★

BÄRMENYIRE KÖZEL IS VAN hozzánál a föld a világűrbeli távolságokhoz képest, még is nagyon kevés bizonyosat tudnak róla. Tisz tában vagyunk azzal, hogy krátereszerű hegye vannak és tágas lapályai, amelyek szabad szem mel is láthatók, mint sötétlő zöldes foltok. Fel hőkét még nem figyeltek meg rajta, tehát való színűleg víz, vagy pára sincs ott. A feltevéssel szerint levegő sem veszi körül, mert ha volna léghőre, akkor napfogyatkozás idején szegély látvánk körülötte; főleg pedig olyankor lehet ne észrevenni, amikor állócsillag van mögötte. Még magyarázatot is találtak erre és azt állították, hogy nagyon gyenge a vonzóereje. Ezze a felfogással ellentétben Lincoln La Paz amerikai tudós, az ohioi állami egyetem tanára, határozottan állítja, hogy a holdat is levegőburkol veszi körül, de az mindenesetre igen vékony é híg. A Meteorokat Vizsgáló Társaságban errő előadást is tartott. Abból a tényből indult ki hogy százeves megfigyelések során a csillagá szok ezrei még sohasem vettek észre változás a hold felszínén: egyetlen kráter alakja sem módosult, nem voltak felvilanások, holott ily neket látni kellett volna nagyobb meteorok hul lásakor. La Paz hivatkozik azokra a megfigyelt sekre, amelyeket C. C. Wylie, az iowai egyetem tanára végzett, Wylie szerint évente átlag hat ezer nagyobb meteor éri a földet. A hold kisebb de így is legalább száz meteorral kellene éven ként találkozni, ezek között pedig mindeneset re akadnia kellene akkorakra is, hogy látható villanást okozzon, vagy a kráterek alakját meg változtassa, esetleg csak porfelhő támadjon e nyomában. Ilyesmit azonban nem észlelehetünk Valamilyen erő tehát bizonyára feltartóztatja a holdra zuhanó meteorok csapódási sebességé és La Paz tanár véleménye szerint ez csak a holdat körülvevő légkör lehet.

★

KI GONDOLNA, HOGY A POFON hosszú pályafutása alatt elvesztette eredeti jelentősé gét? Pedig így van. Ma az indulat kitérésének kétségbevonhatatlan jelzésére szolgál. Főképp vérmes egyének, hirtelen haragu perlekedők vagy . . . fiatal amerikai házaspárok élnék ve le. Holott régente egészen más szerepet töltött be. Michelet, a nagy francia történetíró, jegyez te fel, hogy a lyoni, 1277-es évkönyvek szerint azok, akik naponta többször is átmentek a Rhóne fahídján, kötelesség voltak arukat engedemesen odanyújtani a hidőröknök. Ezek nyakleves formájában rótták ki rájuk a hid adót, ekképpen adva tudtukra, hogy a nemes város tanácsa egyáltalán nem szereti, ha valaki gyakran jár át egyik partról a másikra. A hübéruak ugyanebben az időben udvari bolond jaikat nyaklevesvel emlékeztették kötelességük re! A polgársaladók nyilván a főuraktól tanul ták el a pofon emlékeztető hivatását és sürin folyamodtak hozzá gyermekeik esetében. A kö zépkori ember nem azért pofozta meg a fiát, mintha ez rossz fát tett volna: a tüze, hanem hogy valamilyen nevezett eseményre felhívja a figyelmét. A koronázások, nagy temetések, fényes győzelmek, békekötések alkalmából meg számlálhatatlan pofon csattogott a nyugati or szágekban, minden indulat nélkül, beidegzett szertartásképpen, csupán azért, hogy az ifjú nemzedék tagjai később is visszaemlékezzenek arra, ami most történt. Benvenuto Cellini, a láng eszű olasz ötvös meséli emlékirataiban, hogy el érzékenyült apjurától hatalmas pofont kapott annak hangsúlyozására, hogy nyitott kandel lójuk lángjai között egy valóságos, élő szala mander jelent meg. Louis-Henri de Pardailan, Sens hercegeérseke szívesen pofozgatta fiatal unokahugát, a későbbi Madame de Montespan, valahányszor evvel ifjúkorában valamilyen ne vezetes dolog történt.

December 18-án, vasárnap

# karácsonyi és újévi ételkülönlegességek kiállítása

a LLOYD-CLUB félemeleti DISZTERMÉBÉN

Csak 1 napig nyitva

Rendezi a Magyar Leánytagozat

# Írásbeli és szóbeli

## vizsgára kell jelentkezzen minden magántisztviselő, akinek nincsen ötéves alkalmazotti múltja

**Minden egyes magántisztviselő csak abban a munkakörben dolgozhatik, amelyre munkakönyve szól. — Szabályozzák a gyakornoki idő tartamát. — Egy évi időt biztosít a statutum a vizsgákra való előkészülethez**

Már röviden ismertettük a munkakamarák zövétsége által kidolgozott magántisztviselői laportörvény tervezetének fontosabb intézkedéseit és egyben részletesen közöltük a magántisztviselők csoportosítására vonatkozó szakaszait. Az alábbiakban rátérünk a statutumnak arra a fejezetére, amely a magántisztviselők szakmai tudásának elbírálásával foglalkozik.

### KÖTELEZŐ MUNKAKÖNYV

A tervezet szerint senki sem dolgozhatik magántisztviselői minőségben, amennyiben nincsen munkakönyve.

A magánalkalmazottak munkakönyve négyféle lesz, aszerint, hogy irodai, kereskedelmi, specialista, vagy kisegítő munkakört tölt be az illető magántisztviselő. Így tehát a munkakönyvnek kiosztása csak azután veszi majd kezdetét, miután az alkalmazottakat a megfelelő négy nagy csoportba beosztották.

A statutum értelmében a munkakönyveket vagy a magánalkalmazott által beterjesztendő okmányok, vagy pedig szakvizsgák letétele alapján fogják kiadni.

A benyújtandó okmányok alapján kapják ki munkakönyveiket azok a magántisztviselők, akik akadémiái végzettséggel bírnak a maguk szakmájában, vagy amennyiben egy törvényesen már elismert testület tagjai.

### SZERZETT JOGOK

Igen lényeges pontja a tervezetnek az az intézkedés, mely szerint a szakvizsgák letétele nélkül kiadják a munkavállalásra jogosító munkakönyvet mindazoknak a magánalkalmazottaknak, akik a statutum-törvény életbeléptetésétől számított 1 éven belül igazolni tudják, hogy mint magántisztviselők legalább öt éven keresztül voltak alkalmazásban. Ez az intézkedés tehát biztosítja a szerzett jogok tiszteletét a legalább ötéves magántisztviselői múlttal rendelkező alkalmazottakra nézve, ugyanakkor azonban nem ismeri el az ennél rövidebb alkalmazotti múlttal rendelkező tisztviselők szerzett jogait. Ezek az utóbbi, fiatalabb magántisztviselők a statutum értelmében csak úgy tudják munkájukat tovább folytatni, ha az előírt szakvizsgákra jelentkeznek és a vizsgákon sikert érnek el.

A statutum egyébként úgy intézkedik, hogy az ötéves alkalmazotti múlt igazolása az illető magántisztviselő munkaadói által kiállított bizonyítványok útján történik. Ezeket a bizonyítványokat az illetékes munkakamarák felelősen fogják vizsgálni és amennyiben rendben lejártnak találják, látamozásukkal látják el azokat. E szerint tehát az alkalmazott tevékenységének igazolásában a munkakamarák is közreműködnek.

Az állami szakiskolák végzettjei egyévi gyakorlat után, minden külön vizsga nélkül megkapják munkakönyveiket. Az egyévi gyakorlati idő elteltét ebben az esetben csak a munkakamara ellenőrzése nélkül.

kaadónak kell igazolni, a munkakamarák ellenőrzése nélkül.

### A SZAKVIZSGÁK

Ezzel ki is merült azoknak a magánalkalmazottaknak a száma, akik szakvizsga nélkül juthatnak majd hozzá a foglalkozásuk gyakorlásához szükséges munkakönyvhöz. Mindazoknak a magántisztviselőknél, akik a felsorolt alkalmazotti rétegeken kívül esnek, a statutum-tervezet értelmében külön képesítési vizsgára kell majd állaniuk.

A törvénytervezet szerint képesítési vizsgára kell jelentkezniük mindazoknak akik:

1. a törvény életbeléptésétől számított egy éven belül nem tudják igazolni, hogy legalább öt évig dolgoztak, mint magántisztviselő; és
2. akik gyakornoki igazolvánnyal rendelkeznek.

A statutum-tervezet meghatározza a gyakornoki minőségét és a gyakornoki időt is.

A gyakornoki idő tartama a gyakornok iskolai végzettségétől függ. Azok számára, akik valamely állami gimnázium, vagy liceum végzetjei, a gyakornoki idő tartama két év.

Az elemi iskolai végzettséggel rendelkező gyakornokok legalább három évet kell ebben a minőségben töltsenek.

## A vizsgák tananyaga

A vizsgák elrendelésére és megtartására vonatkozólag a statutum-tervezet a következőképpen intézkedik:

A vizsgázató bizottságok, a munkakamarákkal egyetértve, hirdetmények és falragaszok útján fogják közzétenni azoknak a neveit, kiknek képesítési vizsgákra kell jelentkezniük. A hirdetményben megjelölik egyben a vizsgák időpontját és helyét is.

A vizsgázató bizottságok a vizsgák megtartása előtt tizenöt nappal fogják a hirdetményeket közzétenni.

A foglalkozás gyakorlására feljogosító munkakönyv elnyerésére leendő vizsgák két részből állanak:

1. Írásbeli vizsgából, mely által a vizsgára jelentkező igazolja, hogy abban a munkakörben, amelyet gyakorolni kíván, az általános ismeretei megvannak;

2. Szóbeli vizsgából, mely alkalommal a jelentkezőknek be kell bizonyítaniuk, hogy a kereskedelmi és ipari kereskedésben, valamint a munkavédelmi törvényhozásban kellő jártassággal bírnak. A statutum szerint a kereskedelmi ismeretek a következő tárgyakra vonatkoznak: hivatalos könyvek, könyvelési alapelvek, eladás, stb.

A képesítési vizsga az írásbeli vizsgával kezdődik, amelynek elkészítése legfeljebb három órai időt engedélyeznek.

Az írásbeli vizsgának sejeztető jellege van.

A gyakornoki idő azonban semmi esetre sem haladhatja meg az öt évet.

### A VIZSGÁZTATÓ BIZOTTSÁGOK

Minden egyes munkakamara mellett vizsgázató bizottságok fognak alakulni és működni, amelyek feladatát a magántisztviselők és kisegítő alkalmazottak levizsgáztatása fogja képezni. Minden magántisztviselői csoportnak külön vizsgázató bizottsága lesz. Mivel négy ilyen csoportot sorol fel a tervezet, eszerint a bizottságok száma is négy lesz.

Azokban a városokban, ahol munkakamarák, vagy munkakamarai kirendeltségek nincsenek, a vizsgázató bizottságok az illetékes munkakamara ellenőrzése mellett a helyi munkabiztosító pénztárak mellett fognak megalakulni és működni.

A vizsgázató bizottságok összetétele a következő: a munkaügyi minisztérium megbízottja, a munkakamara által kijelölt magántisztviselő, egy munkaadó, akit az illetékes iparkamara jelöl ki. A vizsgázató bizottság tagjait miniszteri rendelet fogja kinevezni. A bizottság magántisztviselői tagjai legalább tízéves múlttal kell rendelkezzenek. A munkaadó alkalmazottnak olyan egyéneknek kell lennie, aki saját maga vezetői vállalatát és magántisztviselőket alkalmaz. A munkaügyi minisztérium delegáltja felsőkereskedelmi iskola, vagy hasonló rangú szakiskola végzettje kell legyen.

A vizsgázató bizottságok tagjainak mandátuma három évre szól.

A munkakamarák állandóan ellenőrzik a vizsgázató bizottságok tevékenységét, képviselőik útján résztvesznek a vizsgákon, a munkakamara titkára egyben a vizsgázató bizottságok titkára is. A statutum végül szigorú megtorlásokat helyez kilátásba a vizsgázató bizottságok ama tagjai ellen, akik megbízatásukkal visszaélnének.

Az írásbeli és szóbeli vizsgák eredményeinek alapján a vizsgázató bizottságok a munkakönyv kiadására nézve kedvező, vagy kedvezőtlen véleményezést adnak.

A munkavállalásra jogosító könyvecskéket a vizsgázató bizottságok véleményezése alapján az illetékes munkakamara magántisztviselői csoportja fogja kibocsátani.

A munkakönyv a következő adatokat fogja tartalmazni: az alkalmazott neve, születési helye és éve, lakása, aláírása és annak a foglalkozásnak a megjelölése, amelynek gyakorlására a munkakönyvet kiállították.

A törvénytervezet ez utóbbi intézkedése szerint, tehát nem adnak ki olyan munkakönyveket, amelyek birtokosukat bármilyen magánalkalmazotti munkakör betöltésére felhatalmazták. A statutum ezt a munkakört csoportokra és rangfokozatokra osztja. Minden alkalmazott csak abban a munkakörben dolgozhatik, amely csoportjának és rangjának megfelelő.

## A képzőművészeti otthon sorsa

Közel tíz esztendeje annak, hogy művészek és műbarátok felvetették Temesvárott egy képzőművészeti otthon építésének tervét. Társaságba tömörültek és lelkesen nekiláttak a terv megvalósításának. A várostól a főposta mellett szép saroktelket kaptak és a gyűjtött pénzből megkezdték az építést. Ugy terveztek, hogy az épületben elhelyezést nyer majd a képzőművészeti főiskola, ezenkívül állandó kiállítási terem csatlakozhat és néhány bérbeadó műtermet is. Az épületet nagy nehezen tető alá hozták, de aztán megakadtak. A befejezetlen épület hosszú évek óta ott árváskodik a Regina Maria-köruton és senki nem tudja, hogy mikor készül el. Ugy a városnál, mint pedig a helytartóságon foglalkoznak most ezzel az épülettel és elhatározták, hogy amennyiben eredeti rendeltetésének megfelelően a jövő tavasszal nem fejeződik be, úgy átveszik az alkalmi építő társulattól és más célra használják fel. Azt azonban semmi esetre nem hagyják, hogy a királyi helytartóság impozáns palotájával szemben — amely a tavaszra elkészül — befejezetlen épület disztelenkedjék.

## Ujabb nagyszabású aranycsempészt akadályoztak meg a zombolyai vámtisztviselők

Friedmann Margit, szatmári asszony, a Simplonnal Jugoszláviába akart utazni. A zombolyai állomáson a vámközegeknek bejelentette, hogy nincs bejelenteni való devizája. Az asszony azonban gyanus volt és ezért megvizsgálták a csomagjait. A vizsgálat meglepő eredménnyel végződött, mert kiderült, hogy az egyik duplafala bőröndben aranyat és különböző csekket akart az országból kicsempészni. Az asszony bőröndjében elrejtve egy kilónál súlyosabb aranyat, tizenöt darab angol aranypénzt, egy svájci aranypénzt, tíz darab régi tíz-

koronás aranypénzt, hat darab husz koronás aranypénzt, két darab husz koronás osztrák aranyat, egy darab tíz koronás osztrák aranyat és egy aranylancot találtak. Előkerült ezenkívül még huszonnyolcezer lei készpénz, három csekk összesen tizenöt dollárra kiállítva és egy aranyat és a csekket elkobozták, az asszonyt pedig átadták a temesvári ügyésznek. A lefoglalt arany és a csekk értéke többszázezer leit tesz ki.

A német kereskedők és iparosok egyesületének

December  
6-16-ig

# karácsonyi kiállítása

a Kulturpalotában  
(volt Ferdinand szálló)

# HIREK

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK

### BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hátaságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

### KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

### TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

### MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

### SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

## Lobogó vágy tüzel

a gyermekek fájny szemében, amikor szülőikkel sétá közben valamely játékkereskedés kirakata elé érkeznek. Mitha gyökeret verne pici lábuk az aszfaltban, megállnak és megállásra készütnék, amijukat is. Ezek hába sietnének, az apróságok nem mozdulnak. Tekintetük merően rászögeződik a játékokra és a szavcskájuk hevesebben dobog, ó, ha a Jézuska, aki nemsoára hozzájuk látogat, elhozna nekik azt a sok szép és gyönyörű dolgot, a melyet ilyenkor megcsodálnak és áhítanak. Lánykák, fiúcskák számára éppen legendő választékot nyújtanak a játékboltok kirakatai, de ők nem akarnak választani, mert mindent-mindent akarnak, ami ott kínálkozik.

Sok-sok szülőnek sajnó ilyenkor karácsonytájt a lelke, hogy gyermeküknek nem teljesülhet a vágyát, mert nem futja. Pedig minden boldogságuk az volna, hogy örömet szerezzenek kicsinyfájuknak. Hány szülő van, aki maga is vágyóan áll meg a ruhás és cipőboltok és az élelmiszerüzletek kirakatai, sőt a fakereskedések kerítésénél is. Bizony nem tagadják, hogy ilyen hétköznapi vágyaik vannak: ruhát, cipőt, élelmet és tűzifát venni családjuknak. Hogyan teljek a gyermekvágyak álmaira, játékszerre, amikor a mindennapi szükségletekre sincsen pénz?

Ó, Jézuska, tégy csudát! Ha már nem telik meg magától a felnőtt zsebe pénzzel, legalább ilyenkor karácsony tájban, tedd meg azt, hogy a gyermekek megkapják játékaikat. Valósítsa meg elképzelésüket és karácsony este viad el majd nekik. Tegnap a megkívánt játékok néhányát.

(A. Andorás.)

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet, a hőmérséklet némi esikkenése várható.

— Az angol király 43 éves. Londonból jelentik: VI. György király szerdán töltötte be 46-ik életévét.

— A holland trónörököső férje Londonban. Londonból jelentik: Bernhardt herceg, a holland trónörököső férje, szigorúan magánjellegű látogatásra az angol fővárosba érkezett.

— **Vaida volt miniszterelnök három hónapra Berlinbe utazik.** Bucurestiből jelentik: Vaida-Voevod volt miniszterelnök, koronatanácsos, Berlinbe utazik, ahol március elsőjéig marad.

— **Schacht Londonban.** Londonból jelentik: Schacht dr., a Birodalmi Bank kormányzója, szerdán délelőtt Londonba érkezett. A bankormányzó Montagu Normannak, az Angol Bank kormányzójának vendége lesz.

— **Amerika óriási csatahajót épít.** Washingtonból jelentik: A haditengerészeti minisztérium közzétette a jövő évi flottaépítési programot. E szerint 22 hadihajót építenek, amelyek közül egy vagy kettő 45 ezer tonnás lesz. Hír szerint a köztársasági elnök a repülőgépek számának növelését is kívánja.

— **URILÁNYOK ERKÖLCSBOTRÁNYA.** A galati rendőrség erkölcsrendészeti igazosztálya vasárnap a Domneasca uca egyik házában letartóztatott huszonhét 18–20 éves fiatal urilányt, akikről kiderült, hogy titkos prostitúciót üznek. A letartóztatottak között több előkelő családból való lány van, akiket átkísértek a rendőrségre és orvosi vizsgálatnak vetették alá őket.

— **Orosz kémeket fogtak el Los-Angelesben.** Newyorkból jelentik: Los-Angelesben elfogtak két orosz kémeket. Megmotozásuk alkalmával titkos iratokat találtak náluk, amelyek a partvédelmi berendezésekre vonatkoztak.

### December 15

#### Csüfőtök

Valér, Johanna, Eleutherus

1858. december 15-én született Karácsonyi János nagyváradi felszentelt püspök, a kiváló történetíró. Mint felszentelt pap történetkutatással kezdett foglalkozni Budapesten, Bécsben, Münchenben és Rómában. Közben teológiai tanár volt és szép pályát futott meg. Leginkább a magyar nemzet honfoglalása és a keresztény Magyarország megalapítása érdekelte. Nagy munkát írt a székelek eredetéről, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia adott ki. Számos könyvén kívül sok történelmi tanulmánya is megjelent.

1859. december 15-én született Sulyok István, a királyhágómelléki református egyházkerület püspöke. Mint fiatal lelkész hívták meg a nagyváradi református egyház papjának, 1892-ben pedig bihari esperes lett. Amikor az impériumváltozás után megalakult a királyhágómelléki református egyházkerület, Sulyok Istvánt választották meg püspökké. Kiváló erényekkel ékes papiférfit, aki sokat cselekszik egyházért és az iskoláért.

1775. december 15-én született Boieldieu Francois Adrien francia zeneszerző, a vig dalmi kiváló mestere. Több operája magyarul is színpadra került. Ezek közül legismertebb A bagdadi kalifa.

— **Polgármesterek a helytartónál.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap kihallgatáson fogadta Vlad Alexandru tábornok aradi és Dobrin Ionel dr. lugosi polgármestereket.

Olcson vásárolhat  
játékok, mese- és képeskönyveket

## Galambos Librăria

— **Nyomora miatt öngyilkos lett egy hírhedt gyilkossági bűnper főszereplője.** Bucurestiből jelentik: Constantin Pastia volt vizsgálóbíró, tegnap öngyilkosságot követett el. Pastia az Obor-negyedben lévő Solacoiu zugszállóban élt hónapok óta, nagy nyomorban. Az öngyilkosságot szomnalinnal követte el. Holttestét a hullaházba szállították. Pastiát évekel ezelőtt azzal vádolták, hogy házvezetőnőjét meggyilkolta, de az esküdtszék felmentette. A volt bíró nyomorba került, alkoholista lett, majd megbetegedett és végül a halálba menekült.

— **Dúsgazdag constantai vállalkozó háialos autókatasztrófia.** Bucurestiből jelentik: Kedd este Constanta közelében borzalmas szerencsétlenség történt. Egy munkásvonat, amely a canari kőbánya felé haladt, egy vasúti átjárónál szembe találkoztak egy gépkocsival, amelyben Alaman Comanescu, a leggazdagabb constantai háztulajdonos, a kőbánya vállalkozója állt Vasile Craciun nevű tisztviselője és Badiu Udrea, munkacsoportvezető társaságában. A mozdony elütötte a gépkocsit, amely teljesen összetört. Comanescu, aki a gépkocsit vezette, a helyszínen meghalt. Feje a kormánykerékhez ütődött, amely szétzúzta. A másik két utas állapota is nagyon súlyos. A mozdony kerekai mindkettőjüknek lábait levágták, úgyhogy haldokolva szállították őket kórházba. A mozdonyvezetőt és a gépészt a csendőrség őrizetbe vette.

— **Karácsonyfaünnepély a Tiszti Kaszinóban.** A Tiszti Kaszinó nagytermében kedden, december 20-án, este hat órakor nagyszabású karácsonyfaünnepélyt rendeznek. A kaszinó vezetősége ezúton kéri tagjait, ezenkívül azokat, akik meghívót kaptak, hogy az ünnepélyen részt vegyenek.

— **Az idén nincs aranyvasárnap.** Jelenítettük, hogy a kereskedők szakmai szervezetei az idén is kérték a karácsonyt megelőző vasárnapon, az úgynevezett aranyvasárnapon, az üzletek nyitvatartásának engedélyezését. Ennek a kívánságnak az idén elígha tesznek eleget, mert az új törvényes rendelkezések úgy szólnak, hogy a karácsony előtti vasárnapon az üzletek nyitvatartását csak akkor lehet engedélyezni, ha karácsony első napja hétfőre esik. Az idén az aranyvasárnapnak különben azért sem lett volna döntő fontossága, mert éppen egy héttel karácsony előtti estén az országba következő hat napon keresztül a postai közlekedésnek módjában van bevásárlásait eszközölni.

— **Helytartósági vezértitkárok értekezlete.** Ciupe Constantin dr. helytartósági vezértitkár tegnap délben a belügyminisztérium távirati meghívására Bucurestibe utazott, ahol részt vesz az ország tíz helytartósága vezértitkárainak értekezletén.

— **Meghosszabbított kiállítás.** A német iparosok és kereskedők karácsonyi kiállítását, a melyet az eredeti terv szerint ma akartak bezárni, a közönség nagy érdeklődésére való tekintettel, meghosszabbították. A kiállítás vasárnap, december 18-án este zárul be. A kiállítás vidéki látogatói ötvenszázalékos vasúti kedvezményt élveznek olyképpen, hogy elindulásuk helyén egész jegyet váltanak, amellyel annak a kiállításra történt látamozása után ingyen utazhatnak vissza.

— **Ruhát a szegényeknek.** A Magyar Nőegylet mozgalmat indított, amelynek célja szegény embereknek meleg téli ruhával való ellátása. Az egylet vezetősége azzal a kérrrel fordul lapunkon keresztül a város magyar társadalmához, hogy nélkülözhető ruhadarabjait adja erre a célra. Sok magyar középiskolai tanulóknak még mindig meg teit egyenruhára és országórsapkára. Bizonyosan lesznek családok, ahol a fiuk egy egyenruhát és a sapkát már kinőtték, vagy újat kaptak és így a régiék szintén nélkülözhetőek. Ruhaadományokat a Magyar Nőegylet két elnöknőjéhez, a következő címekre lehet eljuttatni: dr. Kakuk Jánosné I. Diaconovici Loga-körút 51 és Szappanos Gyuláné IV. Carol-ut 11.

— **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Banicu Tiberiu, Simonis Gertrud, Jelelean Olimpia, Klein Ernő, Nagy Gábor, Scheller Andras, Komáromi Tivadar, Schlammer Hermann.

— **Temesvár egészségi helyzete.** A főorvosi hivatal jelentése szerint a város területén jelenleg huszonhat vörhenyes, egy hátszifuszos, egy kanyarós, egy bárányhimlős és két orbanos beteg áll orvosi kezelés alatt. Ezeket a ragályos betegségeken kívül több hűléses beteg is kezelnek. A város lakosságának egészségi állapota különben teljesen kielégítő.

— **ÉRDEKES ÉS NEM MINDENNAPI KIÁLLÍTÁST RENDEZ** az idén a Magyar Leánytagozat, amikor a karácsonyi és újévi ételkülönlegességek bemutatását határozta el. Ezen a kiállítás mindenkinél alkalma lesz a szépen terített asztalok mellett az ételeket meg is kóstolni. A kiállítás december 18-án vasárnap reggel nyílik a Lloyd klub félemeleti dísztermében és este már zárul.

— **TEMEVÁRI KERESKEDŐK MORATÓRIUMA.** A temesvári törvényszéknek Adler Sámuel józsefvárosi, konfekciós üzlettel rendelkező kereskedő, Róth Károly kereskedő, akinek a Küttl téren van bőráru üzlete és Krausz Hugó józsefvárosi bórkereskedő kérték moratóriumot. A törvényszék mind a három kereskedőnek hat hónapi fizetési haladékot adott. Moratórium iránti kérelmet terjesztették a törvényszék elé a Scala mozi tulajdonosai is. Az alaposan megindokolt kérelem alapján a törvényszék megadta a hat hónapos moratóriumot. A sort a józsefvárosi Carol úton levő „Ico” férfiuat üzlet zárja le, amelynek tulajdonosa szintén moratóriumot kért, de a törvényszék a kérelmet elutasította.

— **Szigorúan büntetik a telefonbetyárokat.** Az utóbbi hetekben gyakran előfordult, hogy névtelen telefonálók felhívnak valamely számot és a jelentkezőnek gorombaságokat mondanak, aztán leteszik a kagylót. Ezek a telefonbetyárok abban is örömlöket leltek, hogy egyes telefonállomásokat éjszaka felhívják és békésen alvó embereket kizavarnak ágyaikból, azután nagyot nevetnek a szerintük sikerült tréfán. Könnyen megállapítható, melyik állomásról történt a névtelen felhívás. Az ilyen hívások a készüléken lévő csapot — amelyen rendszerint a telefonkagyló nyugszik — nehányszor le kell nyomni, azután a kagylót a készülék mellé helyezni és úgy hagyni, amíg egy másik telefonállomásról sikerül a telefonközpontot értesíteni. A telefonközpont azután könnyen meg tudja állapítani, hogy a hívás honnan történt. A névtelen telefonálókat a telefontal való visszaélésekről szóló törvény értelmében négy hónapig terjedő elzárással büntetik.

Szórakoztató játékok, képeskönyvek, mesekönyvek, ifjúsági regények rendkívül olcsó, pazar választékban  
**MORAVETZ** könyvkereskedésben

(—) A custozai csata egyik agg résztvevő-  
elment katonatársai után. Kevesen vannak  
ár életben az öreg harcosok közül, akik annak  
fejező, 1866. június 24-én résztvettek az emlé-  
zetes custozai csatában, ahol a Mincio patak  
zét pírosra festette az olasz és osztrák kato-  
nk vére. Most ismét megfogyatkozott ezeknek  
veteránoknak megritkult sora. Temesvárott  
gnap kilencvennégy esztendőskorában meg-  
ált kismutnoki Malonyay Zsigmond, néhai Csá-  
ghy Sándor temesvári püspök unokaöccse, a  
ros magyar társadalmának egyik ismert és  
ztiszteletben állott egyénisége. Malonyay Zsig-  
mondnak fiatal korában a katonai pálya volt az  
zónyéve és sikeresen elvégezte az olasz nyelv-  
3 katonai iskolát. A huszársághoz került és  
int hadnagy, Albrecht főherceg tábornagy  
zárnysegédje volt. Részt vett az olaszországi  
adáratban és hősiessén ott küzdött Custozza  
mellett is. 1870-ben azonban búcsút mondott a  
atonaságnak és állami szolgálatba lépett. Mint  
incstári ismét működött a Bánság több he-  
vén. Szolgálatát Dentán fejezte be, ahol 1903-  
nyugalomba vonult. Azóta Temesvárott la-  
ott, ahol élénk részt vett a társadalmi életben.  
yászlójak felesége, özvegy kismutnoki Malo-  
yay Zsigmondné, született Bizony Leopoldina,  
gyetlen leánya, férjézet nemes Dokonál Arzén-  
é, veje, Dokonál Arzén, két unokája, Lacika  
s Jenőke, valamint kiterjedt rokonság. Temeté-  
e ma, csütörtökön, délután félöt órakor lesz  
z erzsébetvárosi római katolikus temető kápol-  
ájából.

**Szemüvegek**  
Solingeni acélárak beretvák,  
ollók, kések a legjobb  
minőségben  
**„OPTICA“ Carol Prickelmayer**  
Timisoara II., Piata Traian 8.

(—) Megkárosított nyugdíjasok. Tautu Vasi-  
le pénzügyi vezérfelügyelő vidéki ellenőrző kör-  
útja során súlyos visszaéléseket fedezett fel, a  
melyet ismeretlen tettesek két nyugdíjas kára-  
ra követtek el. Emlékeztet, hogy a kormány  
évek előtt a nyugdíjasok hátralekös járandósá-  
gait adóbonokkal egyenlítette ki. Tautu Vasile  
vezérfelügyelőnek tudomására jutott, hogy van-  
nak nyugdíjasok, akik adóbonjaikat még min-  
dig nem kapták meg. Így Nagyszentmiklóson  
Kampel Péternek 8500, Schwartz Ferencnek pe-  
dig 20 ezer lei értékű bön járt volna, amelyet  
minden sürgetésük ellenére sem kaptak meg.  
Tautu Vasile vezérfelügyelő a vizsgálat során  
megállapította, hogy a két nyugdíjas adóbonjait  
illetéktelen személyek vették fel, akik azok alá-  
írását meghamisították. A vizsgálat most nem  
csak arra szorítkozik, hogy a hamisítók kilétét  
felfedje, hanem annak a megállapítására is, tör-  
tént-e még több hasonló visszaélés.

Legmodernebb fehérémait és  
fekete  
**takarékfűtőhelyek**  
és **szobakályhák**  
legelősbőben  
**JUNGINGER**  
Temesvár II. Str. Timocului 1.

(—) Nem probléma ma már rádiót venni,  
mert PHILIPS 15 havi részletre ad.

(—) Halálozások. Meghaltak: Pungulescu  
Gheorghe negyvennyolc éves üzleti alkalmazott,  
Albert Borbála, született Schmidt, ötvenkilenc  
éves, Gelder Henrik tizenhat éves, Schneider  
József ötvenhat éves földműves. Carpaci Toma  
negyvenkilenc éves. Kratochwill Lipót, ötven-  
nyolc éves munkás, Borbély Margit harminckét  
éves gyári munkásnő.

(—) DECEMBER 23-ÉN KEZDŐDİK A TÖR-  
VÉNYKEZÉSI SZÜNET, amely január 8-ig tart.  
Ezen idő alatt a bíróságoknál nem lesz tárgyalás  
de a jegyzői hivatalok az ünnepnapokat kivéve, to-  
vábbra is működnek. Az ügyészség és a vizsgá-  
lóbírói hivatalokban is tovább folyik a munka.

**GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:**

- Csütörtökön, december 15-én a szolgálati beos-  
tás a következő:  
Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz  
gyógyszertár.  
A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő  
Schul gyógyszertár.  
A III. kerületben a Carol uton levő Keller  
gyógyszertár.  
A IV. kerületben a Dragalina téren levő Csil-  
lag gyógyszertár.  
Az V. kerületben a Corvin gyógyszertár és Uj  
kisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éj-  
szakai szolgálatot tart.

— WIEDEMANN KAPITÁNY, HITLER BI-  
ZALMASA JANUÁRBAN LONDONBA UTAZIK.  
Párisból jelentik: Wiedemann kapitány, Hitler bi-  
zalmasa hír szerint januárban ismét Londonba uta-  
zik. Látogatásának fontos célját még nem ismerik.  
A Matin szerint német jól értesült körökben kijelen-  
tették, hogy Wiedemann kapitány Halifax lord an-  
gol külügyminiszterrel folytat majd megbeszélés-  
seket.

— LESZÁLLÍTOTTÁK A SUEZI-CSATOR-  
NA ÁTKELÉSI ILLETÉKÉT. Párisból jelentik:  
A Reuter hírszolgálati ügynökség jelentése szerint  
csütörtöktől kezdve a suezai-csatorna átkelési ille-  
tékét 3 pencével szállították. A suezai csatornatár-  
saság közleményében hangoztatja, hogy a díjszök-  
kenés és az olasz sajtó követelése között nincsen  
összefüggés. Mostani lépésüket még júniusban a  
részvényesek tudomására hozták.

— TŰZ SINAIÁBAN. Sínaiából jelentik: Ve-  
szedelmes tűzvész pusztított ma reggel Gheorghe Bi-  
bescu herceg comarnici kastélyában. A tűz egy el-  
romlott kéménytől keletkezett, a tűzörség gyors köz-  
belépése folytán azonban csak a tetőzet és a padlás  
egy része égett le.

— BELFÖLDÖN SZABADON ÁRÚSÍTHATÓ  
A KARÁCSONYFA. Bucurestiből jel.: A földmű-  
velésügyi minisztérium közleményt bocsátott ki, s  
melyben leszögezi, hogy a belföldi piacon a kará-  
csonyfa árúsitást nem tiltotta be.

**A gyikos szobrászművész-  
bírái előtt**

Egy szerelmi dráma megrázó utójátéka. — Miért lőtte agyon a vádlott  
nyit tővényszéki tárgyaláson Urlatianu megnőket?

Bucuresti, december 14. A fővárosi törvény-  
széki palota egyik tárgyalótermében egy évvel sz-  
előtt lezajlott szerelmi drámának bűnügyi „utójá-  
téka” került most az ifjúi bűnügyi tábla elé. Em-  
lékeztet, hogy egy Dornescu Eliz nevű társasági  
hölgy revolverrel nyit tárgyaláson agyonlőtte U-  
rlatianu Gheorghe megnőket, majd önmaga ellen for-  
dította a fegyvert. A golyó azonban csak könnyű se-  
bet ejtett a fején, s most a bíróság előtt áll, hogy  
számot adjon tetteiről.

Védelmét a főváros számos kiváló jogásza lát-  
ja el, míg a vádat Stoinescu főügyész képviseli. A  
tanuk névsorának felolvasása után megkezdődik a  
vádolt kihallgatása.

Elnök: Hogy hívják?  
Vádlott: Eliza-Elisabeta Dornescu  
Elnök: Hány éves?  
Vádlott: Harminckettő.  
Elnök: Magyarazza meg nekünk, hogyan jutott  
a büntet elkövetésig?

Vádlott: Darmanesti romanmegyei községben  
születtem. 13 éves koromban már árván maradtam.  
Apám, aki földműves volt, elesett a háborúban. Kü-  
önös vonzódást éreztem a művészetek iránt. Szob-  
rász szerettem volna lenni s beiratkoztam a lasii  
képzőművészeti főiskolába. Három éven keresztül  
szobrásznövendék voltam.

Elnök: Hogyan ismerkedett meg Urlatianuval?  
Vádlott: 19 éves voltam akkor. Urlatianu sok-  
szor megvart az iskola előtt, hogy haza kísérjen.  
Azt hittem, hogy diák. Később aztán megtudtam,  
hogy mérnök és a Resicánál van alkalmazásban.  
Vállalata küldte Isabia, hogy ott a városi villany-  
művek egy motorját felszerelje. Nagyon rokonszen-  
ves volt, jó fiúnak nézett ki... Végül szerelem lett  
a barátságból — teszi hozzá sóhajtván.

„Váltig hangoztatta, hogy szeret”

Zsebkendő szorít szemére, majd így folytatja:  
— Váltig hangoztatta, hogy szeret. Azt mona-  
ta, hogy feleségül vesz és anyjával is közölni fogja  
elhatározását. Később bevallotta, hogy anyja ellen-  
zi a házasságot, mert egy másik lányt, egy osztrák  
tiszt lányát szemelte ki neki. A megszálás idején  
ugyanis az illető tiszt náluk lakott, majd az Urla-  
tianu család intézője lett. Gheorghe szembeszállt  
édesanyja tervével. Többször jelentette ki előttem,  
hogy nem megy bele ebbe a házasságba, mert nem  
szereti a lányt.

— Később a lány férjhez ment. Nem is egyszer,  
hanem háromszor. Mi pedig, mint férj és feleség  
összeköltöztünk. Ekkor már Bucurestiben laktunk...

**Könyörögtem neki, hogy ne hagyjon el**

Elmondja ezután, hogy többször meglátogatta  
Urlatianu apját, aki mindig igen szívélyesen fogad-  
ta. Később a mérnök eltrégedt tőle, többször meg  
is verte. Amikor édesapja előtt panaszodott, az  
öregúr azt tanácsolta neki, hogy legyen türelmes.

— Gheorghe egyre durvábban viselkedett.  
„Nézz más férfi után — mondotta — mert én is

**TABIX Laterna-magica**  
Lel  
**360.—**  
komplett  
A legszebb ajándék  
1 színes film ára csak Lel 8.—  
**KECSKEMÉTI** Temesvár I.  
Bdl. Duca 2.

— CSALÁDI DRÁMA. Szegedről jelentik: Dr.  
Gerle Imre kormányfőtanácsos, ügyvéd tegnap este  
meggyilkolta feleségét, majd önmagával végzett.  
Reggel, amikor a háztartási alkalmazottak rájuk  
nyitották az ajtót, mindketten halottak voltak. Ger-  
le dr. 71 éves volt és néhány évvel ezelőtt még élénk  
szerepet játszott Szeged város társadalmi életében.  
Néhány évvel ezelőtt képviselőjelölt is volt. Fele-  
sége, aki előkelő családból származik, 51 éves volt.  
A ketős öngyilkosság híre nagy feltűnést keltett  
Szegeden. Négy gyermekük maradt, akik mindanya-  
nyian felnőttek. Azt beszélik, hogy anyagi összeom-  
lás előtt álltak és ez kergette őket a halálba.

találtam már egy fiatalabb nőt”, Könyörögtem ne-  
ki, hogy ne hagyjon el. Minden hiábavaló volt...

Elnök: Nem sikerült elteríteni szándékától?

Vádlott: Nem. Elhagyott. Amikor pedig meg-  
győződtem arról, hogy többé nem fog visszatérni,  
elhatároztam, hogy pert indítok ellene.

Elnök: Miből élt, miután elhagyta Urlatianu?

Vádlott: Kaptam tőle 60 ezer leit, később elad-  
tam néhány hold földet. Pénzemet kamatra adtam  
ki, majd állást vállaltam a „Heure Actuelle” című  
folyóiratnál.

**Öt revolverlövés**

Elnök: Honnan szerezte a revolyvert?

Vádlott: Urlatianutól kaptam ajándékba egy  
elefáncsonttal kirakott revolyvert. Később elcse-  
reltem egy forgópisztollyal.

Elnök: Mi érlelte meg magában a gyilkossági  
gondolatát?

Vádlott: Nem akartam gyilkolni... Öngyilkos-  
sági gondolatokkal foglalkoztam... de mindig el-  
halasztottam...

(A vádirat szerint az Urlatianu ellen indított  
kárterítési per tárgyalása folyamán a vádlott revoly-  
vert rántott elő és ebből öt lövést adott le Urlatianu-  
ra. A vizsgálat során kijelentette, hogy az egyik ta-  
nú rá nézve kedvezőtlen vallomása bőségette fel.  
Azt hitte, hogy az illető tanut Urlatianu megvásá-  
rolta.)

Vádlott: 1937 december 4-én a táskámban volt  
a revolver...

Elnök: Hány lövést adott le?

Vádlott: Nem tudom.

Elnök: Aztán saját maga ellen fordította a  
fegyvert... De miért nem volt halálos a találat?

Vádlott: Nem tudom. Valószínűleg azért, mert  
a keletkezett kevarodásban valaki a kezemre ütött  
s így a golyó célt tévesztett és nem sértette meg az  
agyat. Különben halálos lett volna.

Főügyész: A vádlott tett-e még öngyilkossági  
kísérletet?

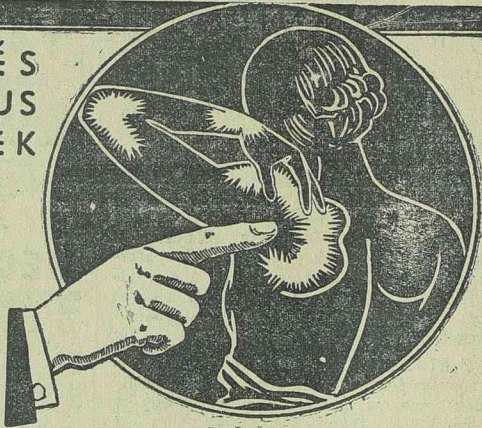
Vádlott: Igen. Második gimnazista voltam ak-  
kor. Sok kellemetlenségem volt akkoriban. Öt szub-  
limátpasztyillát vettem be.

Az elnök felfüggeszti az ülést. A per tárgyalá-  
sát január 26-ikán folytatják.

**Mozi**  
MŰSOR  
CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 16.  
APOLLÓ: Algiri éjszakák (angol film).  
CAPITOL: Fíatalság, boldogság (angol film).  
SCALA: A névtelen asszony (angol film).  
RIVOLI: Katja (francia film).

## A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Dumas doktor vichyi szakorvos „A reuma és reumatikus betegségeket” című munkájában írja: Ha elakarjuk érni a reuma által okozott betegségek tökéletes megszűntetését, akkor át kell alakítanunk a szervezetet arra részre, amelyen ez a reumatikus betegség fejlődne, küzdőnk kell a hajlamosság, az eritritizmust okozó húgysavas lerakódást ellen. Fentőzőltek elátlásmasszázsa közöljük az alatti megfigyelést:



Megfigyelőlap 1) X... urhölgy, 45 éves, egy regelen magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmakat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzésére azt mondja, hogy „madárszörny” formájú területen éri a fájdalmakat. A valószínűleg spontán, nagyon éles fájdalmak, amelyeket a legkisebb mozdulatra, vagy nyomásra fokozódnak a fájdalmas terület a hátgerinc baloldali kezdődik a lapocka területén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső-kar első része különösen fájdalmas, az izületekben semmi. Az izomerő annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni... A fájdalmak tűrhetetlenek éjjel nem tud aludni. Antipyrin, exalgin, fanacetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Eredménytelen maradt 2 és fél gram aspirin.

forró főglük, sőt egy erős chlora, bromurál és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek elig hoztak pár órai álomot. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az aritizmus tünetet mutatkozott, azt tanácsolom, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyógyultnak éri magát. Nehány nap múlva ismét hívnek: a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panaszolja, hogy a fájdalmak nem múltak el teljesen. Elrendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

### AZ URODONÁLT HOSSZU ESZTENDŐK ÓTA DICSERIK a világ legnagyobb orvosai

**AZ URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI**  
 1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.  
 2. Az URODONAL kúra alkalmával nem kell különleges étrendet követnünk.  
 3. Szedhető az év bármely szakában.

A farsadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel URODONAL-t.



Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KESZITMENY

MEGBIZHATÓ MARKA

# SPORTSEMÉNYEK

## A labdarugójátékosok részére kötelező atlétikai gyakorlatok programja

Atlétikai bizottságok ellenőrzik a rendelet végrehajtását. — Az előirt gyakorlatokat minden játékosnak el kell végeznie

Hírt adtunk már arról, hogy a labdarugószövetség elrendelte a játékosok kötelező atlétizálását és részükre rendszeres verseny- és edzőmüsort tűzött ki. A szövetség mellé központi atlétikai szakosztályt, az alkerületek mellé pedig atlétikai bizottságokat állítottak fel, melyek feladata a rendeletek végrehajtásának ellenőrzése és a játékosok részére az atlétikai okmány kiadása lesz.

A központ most adta ki részletes rendelkezését az atlétikai bizottságoknak, melyek főbb pontjai a következők:

Azokon a napokon, amikor a játékosoknak edzésük van, kötelesek félórán keresztül atlétikai edzést is folytatni a következő sorrendben: 100 m.-es síkfutás. Ötperces szünetekkel háromszor egymásután és utána egy 30 m.-es futás.

Magasugrás (nekifutással) 2—5 ugrás.

Távolugrás 2—5 ugrás.

Gránátdobás vagy súlylökés. Mindkét kézzel legfeljebb 6—8 dobás.

Középtávfutás. Hetenként legfeljebb két ízben tartható, az első edzésen a részdők nem lehetnek kevesebbek, mint 750 m.-en 3 p. 30 mp., a második héten 1000 m.-en 5 perc, a harmadik héten 1500 m.-en 6 p. 40 mp., a negyedik héten 2000 méteren 8 p. 20 mp. és csak az ötödik hétről kezdve futhatnak a játékosok azért az időért, amely az atlétikai okmány elnyerésére van kiűzve.

Ha az atlétikai edzést követő második, vagy harmadik nap mérkőzésük van a játékosoknak, akkor az atlétikai edzés felére csökkentendő és közép- vagy hosszútávú futások elmaradnak.

Az a játékos, aki valamelyik atlétikai előírt számot egy edzésen kihagyja a sorrendből,

azt később nem futhatja, vagy dobhatja stb. le és egész edzése nem jön figyelembe az atlétikai okmány szempontjából. Az edzéseket, melyeket hetenként rendszerint kétszer tartanak, az atlétikai bizottságok vezetik le a klubvezetők segítségével.

Az atlétikai edzések a jövő év március 1-én kezdődnek meg.

### Középfedezetet játszik Burdan Franciaországban

Burdan, az aradi származású labdarugójátékos, amin: azt Párisból jelentik, szerződéshez jutott. Az Excelsior szerződtette le, azonban nem a kapuban, hanem a középfedezet posztján játszik. Burdan táviratilag kérte a szövetségtől a kiadatását, amelyet minden nehézség nélkül azonnal meg is kapott. Az ugyancsak Párisban tartózkodó Bogdan hétfőn küldte el a román szövetségnek azt a hivatalos iratot, amellyel bizonyítja, hogy valóban beiratkozott Párisban az egyetemre. Ennek az iratnak az alapján a szövetség haladéktalanul rendelkezésére bocsátotta igazoló iratát. Ha mégis megtörténnék, hogy Bogdan Párisban nem jut szerződéshez, úgy átmegy Belgiumba, ahol feltétlenül értékesíteni tudja képességeit és tudását.

Si-várost építene a magyar sportkörök Kassából. Tatár István, a magyar sísövetség elnöke tanulmányutat tett a Felvidéken, ahol Kassa vidékén ideális észre alkalmas terepet talált. Tatár István nyilatkozata szerint Kassa lesz a magyar sispont jövő központja.

### Ha megvalósul a válogatott csapat keleti turája — az aradi Braun lesz a csapat kísérője és edzője

A legutóbbi nemzetközi válogatott mérkőzésekre Steinbach kísérte el a román válogatott csapatot. Ha megvalósul a válogatott csapat keleti turája, akkor Steinbach helyett Braun Kálmán utazik a csapattal. Erre az intézkedésre az a körülmény indította a szövetséget, hogy jelenleg Braun foglalkozik a Juventus és a Sportul Studentesc csapatával és mivel a keleti partyára induló csapatot leggyakrabban ebből a két csapatból állítják össze, így észszerűbb dolog a csapat edzését és kíséretét Braunra bízni. Ezenkívül Braun Kálmán már volt keleten a Sportul Studentesc és a Juven us csapatával, így az ottani viszonyokat sokkal jobban ismeri mint Steinbach. Végezetül pedig a szövetség úgy döntött, hogy külföldi mérkőzések alkalmával mindig más és más edző kíséri el a csapatot.

### Sportheirek mindentől

A román válogatott csapat újszerű összeállítása. A fővárosban megjelenő Universu Sport értesülése szerint a Görögország elleni mérkőzésre még nem állították össze a válogatott csapatot, azonban az minden valószínűség szerint a következő lesz: Negru — Duce, Felecan — Pál, Rasinaru, Nistor — Oana, Moldovan, Barátky, Praszler, Gica Popescu. Amin látjuk ezuttal az „öregék” közül egyedül Barátkyt válogatták be, míg a többiek helyét fiatalokkal töltötték be. Több mint bizonyos, hogy ez az összeállítás még nem végleges és Románia sokkal jobb válogatottat tud Görögországba küldeni.

A Ferencváros Görögországban. A görög labdarugószövetség szorgalmas edzésekkel készít elő a válogatottat a románok elleni mérkőzésre. A karácsonyi ünnepekre a budapesti Ferencváros csapatát költöztették le három mérkőzésre. Harmadik mérkőzését január 1-én játssza a Fradi görög földön.

Újév után nevezik ki az új szövetségi tagokat. A különböző szövetségeknek még december hónap folyamán elő kell terjeszteniük azoknak a tagoknak a névsorát, akiknek megbízatása lejárt és akik helyett újakat választanak. A Straja Tarii az egyes szövetségek elnökeinek előterjesztésére csak január elseje után nevezik ki az új tagokat. A megválasztottakat és azokat, akiknek mandátuma még nem járt le, ugyancsak a Straja Tarii erősíti meg tisztségükben.

Két mérkőzést játszik a Kispest csapata Bucurestiben. A Kispest csapata pár nappal előt ajánlatot tett a román szövetségnek két mérkőzés lejátszására. Az ajánlatot hir szerint a szövetség elfogadta, így a pesti csapat először a B., majd az A. válogatottal játszik.

Ki lesz Bogdan utóda? Az FC Rapid vezetősége már most igyekszik az eltávozott Bogdan helyét egy megfelelő játékosal betölteni. Hir szerint egy cseh játékos szándékozik lecserződtetni, de ugyanakkor az egyik B. ligás csapatból szemeltek ki egy tehetséges játékost, aki a vasutascsapat támadósrát erősítené.

URUGUAYBAN NEM HORDHAT PÁPASZEMET A BÍRÓ. Valamennyi szemüveget viselő játékvezetőtől bevonták a bíráskodási jogot. Uruguayban tehát ezentúl valóban sértés lesz, ha azt kiabálják a játékvezetőnek: Pápaszemet a bírónak.

BUDAPESTI ÖKÖLVIVÓBAJNOKSÁGAINAK EREDMÉNYE. Budapesten most bonyolították le az ökölvívó bajnokságok a következő eredményekkel: légsúlyban: Podány BVSC, pehelysúlyban: Szabó BVSC, bantamsúlyban: Bogács BTK, váltósúlyban: Petró BTK, könnyúsúlyban: Kaltenecker BTK, középsúlyban: Játkis BSZTK, félnehélysúlyban: Szigei FTC, nehézsúlyban: Sárközi MAC hódították el a bajnoki pálmát.

Új elnök a bányati atlétikai liga élén. Az atlétikai szövetség elnökségének múlt heti ülésén a bányati liga elnökévé dr. E. Belu ügyvédet, az ismert régi sportembert nevezték ki az elfoglaltsága miatt lemondott Z. Velceanu helyébe. Az elnökség ma újabb és nagyfotosságu ülést tart, melyen megbeszéljük a szövetség új területi beosztását, megállapítják a jövő évi nemzeti és nemzetközi versenymüsort és egyéb más fontos ügyekben hoznak határozatot.

Kitüntették román repülőket. Az olasz kormány Scarlat Radulescu ezredesét, a polgári repülés igazgatóját az olasz koronarend parancsnoki érdemvel, Cernescu ezredesét pedig ugyan-ezen rend tiszti keresztjével tüntette ki.

# KÖZGAZDASÁG

## Kiegészítették a kompenzációs listákat

Az A. és B. listák egyes tételeinél változott a devizakvóta

A Monitorul Oficial közli a minisztertanácsi naplót, amely kibővíti az A. listát, tehát a kompenzációs számlára exportálható áruk jegyzékét, valamint a B. listát, amely az ezen számlára behozható árukat tartalmazza. Az A. listán a következő kibővítés történt a vámtarifai tételezései szerint:

21. fácánok, 15 % szabaddeviza a Banca Natinala javára.

361. esik tengericéfre 10 %-kal.

285. rozs, 40 %-kal.

A Banca Nationala devizakvótája a következő cikkeknél változott:

307—308. lóhere és lucernamag 10 %.

439. gabonapálinka.

1650. metilalkohol 10 %.

1687. aceton 10 %.

Az A. listából töröltek a 230. tétel alatti csontot és szarut.

A B. lista a következő cikkekké bővült:

140 c.—145 c. gyapjufonal kg.-ként 32—48 ezer méter.

786. gépkocsik számára papír.

792. gépkocsik számára kartonlemez.

827. Radiótorok számára szükséges csukhengerek.

1115. golyóscsapagyk és alkatrészei.

1603. borax.

## A céhrendszer mibenléte, célja, működési köre

Hogyan alakul a román gazdasági életet átfogó szervezet az eredeti törvény módosításai után

Az egyesületi és szervezeti élet átalakítására vonatkozó céhtörvényt már részletesen ismertettük megjelenése idején. Azóta már a törvény bizonyos szakaszait a felmerült újajok alapján módosították is. Miután a módosított céhtörvény rendelkezéseit nem nagyon ismerik, az alábbiakban az érdekelteknek összefoglaló képet akarunk nyújtani a céhrendszer főbb kérdéseiről.

### A LEGFŐBB SZERV: A KÖZGYŰLÉS

A céhnek két vezető szerve van. Egyik a közgyűlés, mely a legmagasabb szerve, másik a közgyűlés által a tagok közül megválasztott két tagból álló igazgatóság.

A közgyűlésen csak azok a tagok vehetnek részt, akik nincsenek tagdíjhátrálékban. A közgyűlés akkor határozatképes, ha az említett tagok összessége felénél eggyel többen vannak jelen személyesen, vagy képviselve. A határozatok az így megjelent tagok szótöbbségével hozhatók, de ezek csak akkor érvényesek, ha olyan ügyekre vonatkoznak, melyek a közgyűlés összehívásának napirendjén állottak. A közgyűlést az elnök, vagy az alelnök hívja össze. A közgyűlés összehívható az alapszabályban kimutatott esetekben, valamint akkor, ha azt a szavazati joggal bíró tagok egytöride írásban kéri.

### A VEZETŐSZERV: AZ IGAZGATÓSÁG

A megválasztott igazgatóság tagjai — akik román állampolgársággal bírók, 30 éves korhatárt betöltötték és az illető foglalkozást 3 éve ténylegesen üz, nem büntetett előéletű, valamint teljes politikai és polgári jogokkal rendelkező tagok kell legyenek — képviselik a céhket harmadik személyekkel szemben s az összes hatóságok előtt. Az igazgatóság saját tagjai közül választja meg az alelnököt és a titkárt.

### A CÉHEK HATÁSKÖRE

Ugyanazon foglalkozási kategóriákhoz tartozó céhek szövetségbe tömörülhetnek, de kategóriánként országosan, csak egy szövetség lehet, melynek a székhelye az ország fővárosában van.

A céheknek és céhszövetségeknek a célja a tagokat szakmai szempontból segíteni és érdekeiket felszárni tartani és megvédeni. Ezért a szakma üzésére szükséges eszközöket megvehetik a tagok között való viszonteladás, vagy kikücsönzés végett. Társadalmi és gazdasági jellegű bírói intézményeket, termelő és fogyasztási szövetkezeteket alakíthatnak, valamint a munkatérmekek eladásának megkönnyítésére a tagok által termelt árukat elraktározhatják és eladhatják anélkül, hogy ezt saját nevükben, vagy felelősségükre tennék. Ezekon kívül a munkaiügyi minisztérium megkeresésére maguknak a szövetségeknek joguk van kijelölni bármilyen nemzetközi megnyilvánuláson résztvevő tanácsokat és kiküldötteket. Az említett érdekek védelme és végrehajtása céljából a jogiszemélyiséggel bíró céheknek és céhszövetségeknek joguk van bármilyen törvényes módon megszerezni bármilyen ingó, vagy ingatlan vagyont, megjelenni az összes hatóságok előtt, nemcsak azon ügyekben, melyek személyüket, vagy va-

gyonukat érinti, hanem olyanokban is, melyeknek tárgyát a tagok egyéni jogain esett séreim képezi, de a szakmán keresztül kapcsolatban van a tagok összességének érdekeivel; kijelölni a képviselőket a minisztériumi ellenőrök és minden olyan köztisztviselő mellé, ahol a szakmai érdekek védelméről van szó, valamint a kiküldötteket a munkaviszonyokban összeülő döntőbírói és békéltető tárgyalásokra; azután joguk van utbaigazító, kiképző és nemzeti munkát védő intézményeket értesíteni.

### AZ ÁLLAM FELÜGYELETE

Az állam a munkaiügyi minisztérium közvegi és kiküldöttei által állandó és általános felügyeletet gyakorol a céhek és szövetségek felett. A minisztérium kiküldöttei résztvehetnek bármilyen vezetőségi ülésen, vagy közgyűlésen s felülvizsgálják és ellenőrzik, hogy a céhek működése az alkotmány, a törvények és az alapszabályok szellemében történnek, valamint ez nincsen ellentétben az állam közbiztonságával, az erkölccsel és a közrenddel. Abban az esetben, ha valamely céh tevékenysége nem felel meg a fenti feltételeknek, a munkaiügyi minisztérium véleményezése s a minisztertanács jeltése alapján királyi dekrétum visszavonhatja az illető szervezet jogszemélyiségét, és ugyanakkor elrendelheti vagyonának felszámolását, melynek végrehajtására az illető királyi helytartó nevez ki egy felszámoló. Az eljárás után szintén királyi dekrétum határoz a megmaradt vagyonállapot sorsa felett.

## Elénken foglalkoznak a német lapok a romániai gazdasági kapcsolat fejlesztésével

A cikkek kihangsúlyozzák, hogy Németországnak nincsenek a délkeleti államokban gazdasági hegemoniára törekvő szándékai

A Frankfurter Zeitung ezen a héten 32 oldalas mellékletet adott ki, amely Németországnak a délkeleti államokkal való gazdasági kapcsolataival foglalkozik. Az egyik cikk a német közgazdaság viszonyát a délkelet-európai államokkal természetes kapcsolatnak nevezi, mivel ezeknek az államoknak a termelői a német piacon találhatnak elhelyezést, viszont a

német ipar exportszükségletét ezeknek a területeknek a felvevőképessége kielégíti. Mivel ezek az államok nemcsak eladni, hanem venni is akarnak a német közgazdaság szempontjából különös tekintetbe jönnek. Németország sem monopóliát, sem hegemoniát nem keres ezekben az államokban.

A cikknek során különös figyelmet szentelnek Romániának, amelyről az egyik cikkirő így ír:

Ennek az országnak még sok megoldani valója van, de sok a lehetősége is. Az ipar, mezőgazdasági termelés, a szállítási

## Ártolyamok, gabonaárak

SZERDA, DECEMBER 14

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.29, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 33—39, felár nélkül.

A búsaági gabonapiacra a buza iránti kereslet megélenkült és az árak emelkedtek. A tengeri irányzata szilárd és a fokozódó kereslet folytán áremelkedés mutatkozik. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 370, torontáli buza 390, időszéri tengeri 300, örlöképes tengeri 305, zab 380, takarmányárpa 300, tavaszi árpa 380, korpá 270, ótökmag 730, új tökmag 650, muharmag 310, napraforgómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként, A lóheremag 18 és a lucernamag 52 lei kilónként.

(=) KÖTELEZŐ A KIRAKATOKBA KITETT ÁRU ÁRÁNK FELTÜNTETÉSE. Az ilfovi törvényszék a napokban fontos döntést hozott. Ugyanis egy bucurestii kereskedőt megbüntettek, mert a kirakatba kitett áru árát nem tüntette fel. A kereskedő fellebbezését az ilfovi törvényszék elutasította azzal az indoklással, hogy a spekulációs törvény hatodik szakasza kötelezi a kereskedőket az árak feltüntetésére.

(=) Emelkedtek a kompenzációs árfolyamok. A kompenzációs árfolyamok irányzata újból szilárdul. Az ugynevezett gabonafont árfolyama 1453—1467, a havatn százalékos kvóta 1130, a husz százalékos kvóta 1330, a negyven százalékos kvóta 1050, A B. listás angliai font 1050, a gvarmati font 1215 lei.

= Az ipari fellebbezési bizottságok megkezdik működésüket. Az ipartörvény értelmében a munkaiügyi minisztériumban már régen életbe kellett volna léptetni az ipari fellebbezési bizottságokat. A törvény rendelkezése szerint az iparosok és munkások becsérelés végett a munkakamarához benyújtott képesítési iratait a képesítési bizottságok vizsgálják felül és adják ki ezek alapján a mesterkönyvet, illetve a munkakönyvet. Abban az esetben, ha ezek a bizottságok valakit elutasítanak kérésével, ennek jogában áll négy hónapon belül a munkafelügyelőség közvetítésével fellebbezést juttatni el a munkaiügyi minisztériumba, ahol dönrnek kérése felelt. Az érdekeltek már rengeteg kérest juttattak el a munkaiügyi minisztériumhoz, de ügyük nem nyert elintézés, mert a fellebbezési bizottság még nem alakult meg. Az iparosság eme sérelmét most orvosolta a minisztérium, mert értesítette a munkafelügyelőségeket, hogy az említett fellebbezési bizottság már a közeli jövőben megalakult és megkezdte működését a minisztériumba eljuttatott kérések elintézése felett.

eszközök fejlesztésére szorúlnak és ez a német együttműködés szempontjából történhetik.

Ennek az együttműködésnek részleteit adja egy másik, Bécsben megjelenő közgazdasági lap, a Südstwirtschaft, amely ezeket írja: Középeurópa javára szolgál egy belsőleg konzolidált Románia, amely gazdaságilag felépíti magát. Ugyanez a lap foglalkozik a német tőke romániai elhelyezési lehetőségével. Németország kész kisebbségi érdekeltséget vállalni a román nemzeti vállalatoknál és

ezzel is igazolja, hogy nem tör gazdasági uralomra.

A lap főleg a petroléum kitermelést jelöli meg annak, amelyben a német tőke részt vehet. Hivatkozik a csökkenő romániai petroléumtermelésre, amely új kutatmányok feltárását teszi szükségessé. Végül statisztikai adatokat közöl, amely szerint 1938. első felében 22 százalékkal emelkedett Németország petroléumkivitele az előző évvel szemben vagyis a németek 2165 tonna petroléumot vittek ki.

# Rádió

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 15.

**Bucuresti.** 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Országóra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Kulturális aktualitások. 19.17: Tánccselezek. 20: Prof. Tudor Vianu előadása. 20.15: Enekhangverseny. 20.45: Hanglemezek. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.05: Hírek, sport. 22.20: A hangverseny folytatása. 23.10: Hírek. 23.20: Dinu Serbanescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

**Budapest I.** 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Petőfi Zoltán. Felolvasás. 11.45: A családi ház városban

és vidéken. Felolvasás. 1.10: Hanglemezek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Kurina Simi és cigányzenekara. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerek. 5.15: Előkészületek a télre. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági előadás. 6.30 Géczy Barnabás zenekarának hanglemezei. 7: A Berlin-Róma tengely. 7.30: Hanglemezek. 8: Hírek. 8.20: Heimlich Lajos zongorázik 8.50: Kacsóh Pongrácz kolozsvári évei. Felolvasás. 10.20 Vörös Elek és cigányzenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

PÉNTEK, DECEMBER 16.

**Bucuresti.** 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazenekar. 19: Szociális krónika. 19.15: Szalonzenekar. 20:

Prof. Const. Giurescu előadása. 20.15: A hangverseny folytatása. 20.55: Mascagni: Parasztszecsület című operája lemezekről. 22.25: Hírek, sport. 22.40: Részletek Charpentier: Lujza című operájából. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

**Budapest I.** 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Andre Turquetic, a Nagy Eszaki érseke. Felolvasás. 11.45: A debreceni kollégium orvos-tanárai és egészségügye. Felolvasás. 1.10: Hanglemezek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzenekar. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerek. 5.15: Diákfőlőra. 5.45: Hírek. 6: Nagy Olivér mesterharmóniumon játszik. 6.25: Benes Párisban. Előadás. 6: Sárai Elemér és cigányzenekara. 7.20: Sportközlemények. 8: Hírek. 8.30: Beethoven: Fidelio című operája. 9.45: Külgügyi negyedóra. 11.15: Hírek, időjárásjelentés. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Hanglemezek. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

# APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig fogadott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő és gyönyörű hirdetések szavankint egy leu. Házasság és levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Kütt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 7-13.

## Állást keres

Gazdaságszervi állást keres, anyahelyettesnek menne. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 2814

Perfekt szakácsnő jó bizonyítványokkal azonnalra állást keres. Cím IV. Str. Gojdu 10. a házmesternél. 2813

Ünnepi kirakatrendezést vállal okl. rajztanár, díszítő művész. Megkeresések délelőtt 10—12 között 28—28 telefonon kér. 2812

Iroda-bizasszony kezdő, szerény fizetéssel állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jellegre a kiadóba leadandók. 3020

Villanymotorok javítását és karbantartását vállalom. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3019

Kereskedők figyelmébe! Nem peresített árúkövetelések, részletek inkasszóját vállalom, felek látogatásával garancia mellett. Megkeresések „Rizikó mentes” jellegre kértnek a kiadóba. 2817

## Alkalmazás

Bejárónőt egész napra felveszek. I. Bulev. Reg. Ferdinand 1/b I. emelet 1 ajtó. 2811

## Lakás

Bútorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 3529

Kiadó kupaletti bajárrattal bíró bútorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal, kívánatra reggeli és ebéd kosztál Cím a kiadóban. 3530

## Adás-vétel

Veszek egy nagyobb bőröndöt. Cím a kiadóban. 2794

Porszívógép, jókarban lévő jutányosan eladó. Cím a kiadóban. 3645

Tükör szép csiszolt, fürdőszobába való megvételre kerestetik. Címeket ármejelöléssel kérem a kiadóba leadni. 3645

Zsíros bődn (nem túl nagy) zománczott, megvételre kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 3646

Kombinált szoba diófurniros, gyönyörű szép, eladó. Földi asztalos II. Str. Simion Barnutiu 80. 2-es villamos megálló sarkán. 2816

Legszébb karácsonyi ajándék, selyemperzsa, brüsseli csipke, makrame, goblein, kelimbrosz, asztalnémi, 12 személyes ezüst, kristály készlet. Gyönyörű mű. és vitrintárgyak. E. Fischehoff I. Str. I. G. Duca 6. 2819

A Banca Timișoarei épületében modern  
**4 és 3 szobás lakás**  
és  
**egy üzlethelyiség**  
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házköznelésénél.

## A legnagyobb öröm a gyermekek részére karácsonykor egy jó könyv!

Előfizetőink és olvasóink a „Déli Hírlap” kiadóhivatalában a következő könyveket vásárolhatják önköltségi árban:

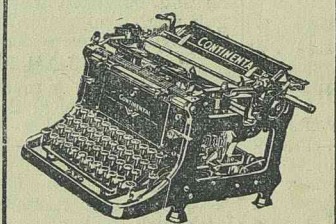
Z. Tábori Piroska: Felfordult világ	30 lei
Benedek Elek: Öcsike újabb levelei	30 "
Mark Twain: Huckleberg Finn kalandjai	30 "
Mav Károly: A feketék országában	30 "
Z. Tábori Piroska: Béke sziget	30 "
Benedek Elek: Oriások és törpék	46 "
Verne Gyula: Falu a levegőben	40 "
Pósa Lajos: Mariska mesél	50 "
Cooper: Vadölő	60 "
Barfus: Az elefántok földjén	79 "
A. De Géroiles: A rút Katalin	90 "
Webster: A kismama	119 "
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig	119 "
Faludi Kálmán: Leszek úr!	132 "

és még számos más gyermek- és ifjúsági könyv a legolcsóbb áron Vidéki előfizetőinknek postán küldjük a kívánt könyvet, a portó hozzászámításával, utánvétellel!

**Déli Hírlap kiadóhivatala**  
Timișoara I., Piata Brătianu

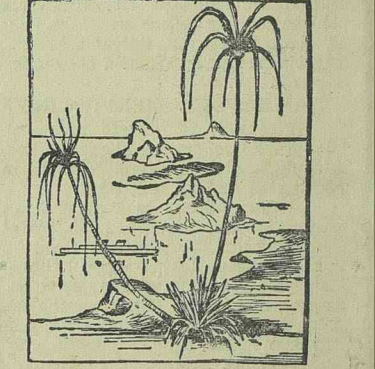
## Külféle

Dr. Bechritz Sándor s'a pierdut buletinul rosu. Gasitorul este rugat a-l preda la politie. 2818



**CONTINENTAL**  
írógépek, számlológépek  
**FELLENZ**  
íródagépek lerakata  
Temesvár IV.,  
Str. E. Gojdu 1. Telefon 22-66.

## A Golf-áram tropikus hazáiba



A „Milwaukee” nevű motoros hajóval január 9-től március 2-ig Nyugatindia, Mexikóba, Észak-Amerikába  
A „Caribia”, „Cordillera”, „Orinoco” „Iberia” nevű motoros hajókkal havonta két téli utazás Nyugatindia, Közép-Amerikába, Kubába és Mexikóba

1939. tavaszán hét közepptengeri és Atlanti óceáni szigetutazás a „Milwaukee” és a „St. Louis” nevű motoros hajókkal. Első indulás Génuából 1939. március 4-én

Tanulmányi utak Észak-Amerikába érdekes programmal, egész éven át. Utazás az 1939-iki newyorki világiállításra

Időszerű árak mellett a legdúsabb programmal üdülési utazások **Hamburg-Amerika Linie.** Felvilágosítások és prospektusok: **Hamburg-Amerika Linie S. A. R.** Timișoara, Str. Mercy 1. Tel.: 36-66

**35 év óta**  
**SIEBOLD-BUTOR**  
a legszebb, legolcsóbb. Allandó kiállítás: Temesvár, I. Unirii-tér

**Üzlethelyiség**  
a Belváros forgalmas helyén egy világcég képviselése részére azonnalra, vagy későbbre **bérbe kerestetik** Ajánlatokat „Allandó bérő” jellegre a kiadóhivatalba kérünk.